

REPUBLIKA SRBIJA
NARODNA SKUPŠTINA
PRVA SEDNICA
DRUGOG REDOVNOG ZASEDANJA
Četvrti dan rada
6. oktobar 2017. godine

(Sednica je počela u 10.05 časova. Predsedava Maja Gojković, predsednik Narodne skupštine.)

*
* *

PRESEDNIK: Poštovane dame i gospodo narodni poslanici, nastavljamo rad Prve sednice Drugog redovnog zasedanja Narodne skupštine Republike Srbije u 2017. godini.

Na osnovu službene evidencije o prisutnosti narodnih poslanika konstatujem da sednici prisustvuje 58 narodnih poslanika.

Radi utvrđivanja broja narodnih poslanika prisutnih u sali, molim da ubacite svoje identifikacione kartice u poslaničke jedinice elektronskog sistema za glasanje.

Konstatujem da je primenom elektronskog sistema za glasanje utvrđeno da je u sali prisutno 90 narodnih poslanika i da imamo uslove za rad.

Prelazimo na tačke 1–4 dnevnog reda – PREDLOG ZAKONA O NACIONALNOJ AKADEMIJI ZA JAVNU UPRAVU, PREDLOG ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O DRŽAVNIM SLUŽBENICIMA, PREDLOG ZAKONA O IZMENAMA ZAKONA O INFORMACIONOJ BEZBEDNOSTI, I PREDLOG ZAKONA O ELEKTRONSKOM DOKUMENTU, ELEKTRONSKOJ IDENTIFIKACIJI I USLUGAMA OD POVERENJA U ELEKTRONSKOM POSLOVANJU (zajednički načelni pretres).

Reč ima narodni poslanik Jovan Palalić.

(Boško Obradović: Povreda Poslovnika.)

To mogu samo poslanici koji su u sistemu. Vi nemate kartice, niste prisutni.

Reč ima narodni poslanik Jovan Palalić.

Izvolite.

(Ivan Kostić: Povreda Poslovnika.)

Čuli ste me.

Jovan Palalić.

Izvolite. Prijavite se, poslaniče.

Znači, onaj ko nije identifikovan ne može da više.

(Ivan Kostić: Imamo pravo na povredu Poslovnika.)

Nemojte vikati.

Jovan Palalić.

(Boško Obradović: Povreda Poslovnika.)

Izričem vam opomenu za ovo ponašanje.

U skladu sa Poslovníkom, ne možete da pridete predsedavajućem ako vam to nije dozvolio.

Reč ima narodni poslanik Jovan Palalić.

(Ivan Kostić: Povreda Poslovnika.)

(Boško Obradović: Povreda Poslovnika.)

Bošku Obradoviću izričem opomenu.

(Boško Obradović: Za šta izričete opomenu?!)

Molim samo za strpljenje Poslaničku grupu Dveri, koja je došla ovde da napravi haos opet.

(Ivan Kostić: Nismo došli da pravimo haos.)

Znači, nemoguće je iz dana u dan da ista poslanička grupa pravi haos, ali izgleda da je i to ostvarivo.

(Ivan Kostić: Nećemo dati da se održi sednica.)

Ako se vama ne radi, ako nemate pametniji način opstrukcije, molim lepo. Niste bili identifikovani. Neću da raspravljam!

(Ivan Kostić: Ovo je katastrofa.)

Član 27, zna se ko vodi sednice.

(Ivan Kostić: Ne date narodnim poslanicima da pričaju.)

Nemojte prilaziti. Nemojte prilaziti, nemate dozvolu.

JOVAN PALALIĆ: Uvažena predsednice...

PREDSEDNIK: Tišina, ne čujemo Jovana Palalića.

JOVAN PALALIĆ: Uvažena predsednice, uvaženi ministri...

PREDSEDNIK: Salu snimaju svi.

Juče su poslanici vaše poslaničke grupe mobilnim telefonima snimali.

Molim, poslaniče, uzdržite se, to ih nervira. Molim vas.

JOVAN PALALIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, pred nama su zaista vrlo važni zakoni o kojima raspravlja Narodna skupština. U svom izlaganju ću se prvenstveno koncentrisati na Predlog zakona o Nacionalnoj akademiji za javnu upravu i izmene Zakona o državnim službenicima.

Bez obzira na prethodne pokušaje koji su se ticali jasnog i konkretnog upravljanja kadrovima u javnoj upravi, smatram da su predloženi zakoni o kojima danas raspravljamo prvi pravi, konkretan, sistematičan i organizovan pristup upravljanju kadrovima u javnoj upravi.

Činjenica je da imamo i da su u prethodnom periodu utvrđene i osnovane Služba za upravljanje kadrovima i Visoki službenički savet. Oni su do ovog perioda dali svoj rezultat i sasvim sigurno Vlada Republike Srbije smatra da je sada potrebno preći na naredni korak koji se tiče jasnog i konkretnog načina upravljanja kadrovima u javnoj upravi.

Lično nisam pristalica one izreke Staljinove da kadrovi rešavaju sve, ali sasvim sigurno suprotnost od toga, da su kadrovi nebitni u javnoj upravi, nešto je što je možda i obeležilo neko prethodno vreme ali sada je prilika da se i Vlada Republike Srbije i svi mi zajedno posvetimo ovom važnom pitanju.

U prethodnim raspravama o ovim predlozima zakona mogla se čuti, s jedne strane, kritika stvarnosti u kojoj se nalazimo kada je u pitanju javna uprava, a s druge strane i kritika predloženih zakona. Lično nisam čuo nikakav konkretan predlog kako i na koji način sistematično obezbediti u narednom periodu stručno usavršavanje kadrova u javnoj upravi i mislim da je ovaj korak zaista reformski i da je ovaj predlog Vlade Republike Srbije odličan korak u pravom smeru.

Sigurno, reforme u javnoj upravi, kada se pogledaju u prethodnom periodu, obuhvataju nekoliko segmenata. Jedan je utvrđivanje zakonodavnog i institucionalnog okvira; drugi je racionalizacija u javnoj upravi; treći je uvođenje e-uprave i ovaj četvrti korak, koji se odnosi na stalnu i permanentnu obuku.

U tom smislu Predlog zakona o Nacionalnoj akademiji za javnu upravu i utvrđivanje ovakve jedne institucije nije ništa novo. Ovde se govorilo o tome da mi preuzimamo ili da se ovo nameće Republici Srbije od strane EU. Ja se ne bih sa tim složio, s obzirom na to da ovakve i slične institucije imaju države koje su uspešno reformisale i dalje unapređuju svoju javnu upravu. Upravo je primer, recimo, u Francuskoj, za koju se smatra da je i u istoriji i danas najbolje organizovana državna uprava, postojanje nacionalne škole za administraciju i Srbija treba u tom smislu da preuzima najbolje primere iz evropske i svetske prakse kako bi državnu upravu, koja je srž države, koja je motor države i državne uprave, učinila najefikasnijom.

Da, država u modernom vremenu preuzima sve više novih oblasti i sve više novih obaveza prema građanima i u tom smislu je potrebno, ono što je govorio nekada Slobodan Jovanović, da formiramo takvu državnu upravu koja će, za razliku od zakonodavnog tela koje dela, biti uprava koja radi, koja brzo donosi odluke i koja energično rešava pitanja i izvodi zadatke. U tom smislu verujem da će državna uprava i državni službenici koje ćemo mi u narednom

periodu uspeti da u Republici Srbiji stvorimo biti zaista pravi primer kako da se u interesu građana organizuje država.

Lično mislim da pristup koji se ovde čuo i koji se često isticao da će ovo sasvim sigurno biti još jedan loš primer, da će ovo dalje doprineti politizaciji, partizaciji državne uprave... Ukazujem i zašto ne bismo razmišljali na suprotan način. Zašto ne bismo razmišljali da je ovo baš pravi korak kako bismo u narednom periodu formirali državnu upravu i državnog službenika koji će biti i patriota i posvećen državi i njenim zakonima i koji će biti posvećen građanima i njihovim pravima i koji će zaista raditi u interesu države i njenih građana?

Ono što je istinski doprinos ovih predloga zakona jeste da se na sistematičan način organizuju i povezuju sve institucije koje se bave kadrovskom politikom u nizu državnih organa, od upravljanja kadrovima koje imamo u državnim organima do rukovodilaca koji su zaduženi da procenjuju stanje kada je u pitanju državna uprava i državni službenici, do Nacionalne akademije, koja će voditi permanentno njenu obuku.

Ovde se govorilo zašto ne pođemo od stvarnosti i ovo učinimo kao poslednji korak. Ali stvarnost se stalno menja i mi smo upravo ovim predlozima zakona u prilici da menjamo tu stvarnost stvarajući efikasnu, modernu i konkretnu državnu upravu.

Pozdravljam ove predloge zakona Vlade Republike Srbije. Mislim da su oni u potpunosti u pravcu da stvorimo efikasnu, konkretnu i dobru državnu upravu i sasvim sigurno treba sa optimizmom posmatrati. Jer lako je kritikovati, lako je ovde govoriti na populistički način; treba pozdraviti ono što su dobra rešenja i što će konkretno doprineti da Srbija bude moderna, demokratska, efikasna država, sa jakim i stabilnim institucijama.

U svakom slučaju, pozdravljam i pozivam sve narodne poslanike da podrže ove predloge zakona.

PREDSEDNIK: Reč ima narodni poslanik Ivan Kostić.

Izvolite.

IVAN KOSTIĆ: Predsedavajuća, povredili ste Poslovnik, član 287. Znači, ovlašćeni predstavnik ima pravo obraćanja utorkom i četvrtkom u trajanju od pet minuta.

Vi ste juče isključili Srđana Noga sa sednice bez ikakvog razloga. Čovek je postavljao pitanje koje mu sleduje po Poslovniku i vi ste napravili veliki problem.

Ne vodite sednicu kako treba. Od Skupštine ste napravili cirkus. Čoveka ste isključili sa sednice, a i sami ste posle rekli, u svome govoru, da ste spremni da povučete sve što je izrečeno.

Znači, ovo je smejurija. Napravili ste od Skupštine ...

(Isključen mikrofon.)

PREDSEDNIK: Ovo je klasična zloupotreba Poslovnika. Član 103. stav 8, dve minute manje za vašu poslaničku grupu, pošto ste se javili da iznosite neistine o jučerašnjem događaju.

Drugo, zloupotreba povrede Poslovnika mora biti učinjena neposredno. Danas je novi dan. A posebno sam razočarana vašim ponašanjem, jer ste bili na konsultacijama i niste hteli ništa da prihvatite. Hvala vam lepo. Sedite.

(Ivan Kostić: Neću da sednem.)

Samo sedite. Završili ste sa tim.

(Ivan Kostić: O čemu se ovde radi? Narodni poslanici nemaju prava da pričaju.)

Vaše demagogije je bilo dosta. Narodni poslanici imaju prava da rade, a vi ih sprečavate da rade.

Reč ima narodni poslanik Milorad Mirčić.

Izvolite.

MILORAD MIRČIĆ: Pa evo, mi iz SRS, kao i većinska Srbija, očekujemo konačno da krenete sa realizacijom vaših predizbornih obećanja. Vaše obećanje među najistaknutijima je bilo da ćete ukinuti agencije, da ćete ukinuti biroe radi smanjenja administracije, radi rasterećenja budžeta i budžetskih sredstava koja se troše za službenike koji su namešteni u agencijama i biroima u ranijem periodu.

I evo, sad, prosto smo iznenađeni. Vi umesto da radite ono što ste obećali u predizornoj kampanji, što je deo vašeg programa, vi ste se dosetili da formirate Nacionalnu akademiju. Što bi rekli, da se Vlasi ne dosete, stavili ste naziv „nacionalna“, a u osnovi kao mesto opravdanja postojanja ovakve institucije je Evropska unija.

Faktički, čovek može da pomisli da ste vi evropski nacionalisti. Hoćete u Evropu, a formirate nešto nacionalno. Ili, još bolje reći, globalistički nacionalisti, pošto je posprdno sa vama Evropa počela da se poigrava, počeli i oni da vas prozivaju, njihovi predstavnici, da ste evropski nacionalisti. Ali evo, mi vam govorimo da ste vi globalistički nacionalisti.

Šta je opravdanje za osnivanje ove akademije? Opravdanje je, vidimo iz priloženog materijala, da se izvrši obuka unutar administracije kako bi se osposobili u narednom periodu oni koji rade veoma, veoma odgovorne poslove, da svojim radom omoguće, na prvom mestu ste istakli, što veći broj investicija i ostvarivanje investicija u ovoj državi. Kako bi uprava mogla to da radi, vi ste se dosetili da treba vršiti obuku u upravi, a svojim primerom resorno ministarstvo ne pridržava se određenih pravila koja se moraju poštovati.

Vi imate situaciju da su, recimo, u pojedinim lokalnim samoupravama, AP, pa i u republičkim organima, načelnici uprava ili najodgovornija lica veoma kvalifikovani – u principu, to su pravnici, ponegde i ekonomisti – ali retko ćete

da sretnete bilo gde, u bilo kojoj lokalnoj samoupravi, da se pravi izuzetak kako to pravi resorno ministarstvo. Vi u Ministarstvu za državnu upravu i lokalnu samoupravu na mestu sekretara imate diplomiranog veterinara.

Jedan divan čovek, stručnjak. Bio je predsednik opštine, odnosno grada Zrenjanina, inače je iz Melenaca. Čovek je po vokaciji veterinar, a kod vas je sekretar za upravu, jer je u to vreme kada je prebacivan u Ministarstvo bio opredeljen unutar stranke za Tomislava Nikolića, koliko se sećam. Kod vas, očigledno, veterinari vode upravu i lokalnu samoupravu a pravnici leče stoku. Mislim da se zove Bošnjaković ili Bošnjakov. Možda je to jedan izuzetak, ali nadamo se da ćete vi svoj primer da date kako to treba da se radi, tako da ćete svakog staviti na svoje mesto.

U suštini, šta je ovde najbitnije? To vam je rekao i poslanik Bojić iz SRS. Ovde su troškovi veoma veliki, visoki. Vi, gospodo, jasno govorite o tome da samo za opremanje prostora gde će biti smeštena ova akademija treba milion i po evra. Sad u ovoj situaciji, kada građani Srbije bukvalno jedva sastavljaju kraj s krajem, vi onako olako milion i po evra ulažete u opremanje prostora gde će biti zaposleni u ovoj akademiji. Predviđate za narednu godinu 40 miliona budžetskih sredstava koje će obezbeđivati plate zaposlenima.

Predviđate 30 zaposlenih u ovoj akademiji. Da li ste vi zamislili da će ova Nacionalna akademija funkcionisati tako što će onaj iz Preševa, onaj iz Bujanovca, onaj iz Vranja, ili Subotice ili iz Kanjiže dolaziti u Beograd da bi prisustvovao obuci? Kako ste vi to zamislili? Kakva je svrha?

PREDSEDNIK: Hvala. Vaša poslanička grupa je potrošila vreme.

Jahja Fehratović. Nije ovde.

Reč ima narodni poslanik Marjana Maraš.

MARJANA MARAŠ: Poštovana predsednice, uvaženi ministre Ružiću sa saradnicima, uvaženi ministre Ljajiću sa saradnicima, Predlog zakona o Nacionalnoj akademiji za javnu upravu, izmene i dopune Zakona o državnim službenicima, o kojima danas raspravljamo, imaju za cilj obezbeđenje sveobuhvatnog standardizovanog i održivog sistema stručnog usavršavanja zaposlenih u javnoj upravi, što će podići nivo obučenosti i kvaliteta rada.

Predlog zakona predstavlja značajan segment reforme javne uprave, koja ima za cilj unapređenje rada javne uprave, obezbeđenje usluga visokog kvaliteta prema građanima i prema privrednim subjektima i stvaranje takve javne uprave koja će kao faktor razvoja doprineti ekonomskoj stabilnosti i povećanju životnog standarda građana.

Reformu javne uprave treba sprovesti u skladu sa savremenim trendovima i zahtevima koje Srbija treba da ispuni u procesu priključenja EU.

Uspostavljanje Nacionalne akademije za stručno usavršavanje predstavlja jedan od strateških pristupa u oblasti upravljanja ljudskim resursima u

državnom sektoru. Ljudski resursi u javnoj upravi predstavljaju najznačajniji kvalitet. Nema socijalnog i ekonomskog razvoja bez jake, profesionalne i efikasne uprave.

Reforma javne uprave je složen i dugotrajan proces, ona je uslov daljeg napretka, i jedan od najbitnijih segmenata tog procesa je sprovođenje edukacije svih zaposlenih u javnoj upravi. Podvlačim – svih zaposlenih, zato što to dosada nije bio slučaj. Time se obezbeđuje podizanje kvaliteta rada.

U skladu sa tim, jedan od ključnih principa za ukupno unapređenje državne uprave jeste njena profesionalizacija. Stoga organizovani, kontinuirani profesionalni razvoj državnih službenika zasnovan na realnim potrebama i mogućnostima ima poseban značaj i bitno doprinosi ubrzanom procesu evropskih integracija.

U predloženom konceptu Nacionalna akademija predstavlja centralno telo u oblasti stručnog usavršavanja zaposlenih u javnom sektoru sa statusom javno priznatog organizatora aktivnosti neformalnog obrazovanja odraslih.

U skladu sa tim, Predlog zakona predviđa i uspostavljanje stalne saradnje sa privatnim sektorom i sa zainteresovanim stručnim licima koji svojim kompetencijama mogu doprineti boljem radu akademije, ali i kvalitetnijoj edukaciji koja bi se realizovala u okviru programa stručnog usavršavanja.

Polazeći od toga, kao i od značaja procesa edukacije i osposobljavanja, ubedena sam da će zakon o Nacionalnoj akademiji za javnu upravu doprineti približavanju administrativnih kapaciteta naše zemlje standardima koje predstavlja EU.

To će posebno doprineti dobroj upravi i omogućiti da javne institucije i zaposleni u praksi lakše sprovode zadatke koji su utvrđeni zakonima i drugim pravnim aktima.

Pored planiranja izbora kadrova, ocenjivanja, nagrađivanja, napredovanja, upravo je stručno usavršavanje jedan od ključnih elemenata u ukupnom ostvarivanju ciljeva reformi javne uprave. Imajući u vidu da predložena rešenja bitno unapređuju sistem stručnog usavršavanja, svima će biti omogućeno da na delotvorniji, efikasniji način ostvaruju svoje pravo i obavezu na stručno usavršavanje.

Ono što želim da istaknem na osnovu svog višegodišnjeg iskustva, pre svega u lokalnoj samoupravi, opštini Vrbas...

Ja bih zamolila kolege za malo pažnje.

... Jeste da u lokalnim samoupravama rade profesionalci spremni da usavršavaju svoja znanja i veštine, a sve u cilju kako bi bili pravi servis građana, i oni, gospodine ministre, pozdravljaju predložena rešenja, jer sam ja imala priliku da ih upoznam sa predloženim rešenjima i pohvalili su svakako obrazloženja koja su prateći deo ovoga predloga zakona, koja su sveobuhvatna,

temeljna i precizna, tako da su svi imali priliku da se upoznaju sa svim odredbama zakona i nemaju dilemu da je nešto sakriveno.

Na kraju, poslanička grupa SPS u danu za glasanje podržaće predložene zakone. Zahvaljujem.

PREDSIEDNIK: Reč ima narodni poslanik Veroljub Matić.

VEROLJUB MATIĆ: Zahvaljujem.

Ja ću se prvenstveno angažovati, odnosno uključiću se u raspravu o zakonu o Nacionalnoj akademiji.

Polazeći od stanja u javnoj upravi, mislim da je neophodnost Nacionalne akademije za javnu upravu upravo ta da se formira. Ono što opozicija priča da je to atak na obrazovanje, ne vidim nijednu reč u Predlogu zakona da to negde narušava obrazovni sistem u Srbiji. S obzirom na to da je javna uprava jedan šarolik dijapazon obrazovnih struka, poslova itd., nemoguće je da se uprava nauči u jednoj obrazovnoj ustanovi. Zato je dobro imati jednu ustanovu na nivou države, odnosno Republike, organ koji će usmeravati obrazovanje, obuku, doobuku ljudi koji rade u javnoj upravi, pogotovu ako se uzme da je radni vek 40 godina, a za 40 godina verujte da se mnogo toga promeni, pogotovo u eri globalizacije, kompjuterizacije itd. Ako ne pratite te trendove, jednostavno zaostajete u sistemu sprovođenja zakona, realizaciji zakona, kontroli zakona itd., tako da je neophodnost jedne nacionalne akademije, kao što je ovde predloženo, bila i biće.

Tu treba krenuti, po meni, od najosnovnijih stvari, od kulture komunikacije, do šaltera, komunikacije preko šaltera, od onoga da li radnik treba da sedi niže u odnosu na stranku, jednako sa strankom itd., sve je to početak jedne dobre komunikacije. Da se ne smatra ovde samo strankom fizičko lice, stranke su mnogo više od jednog fizičkog lica. Normalno da su i fizička lica stranke.

Ono što je ključ kod Nacionalne akademije, po mom skromnom mišljenju, jesu predavači. Po meni, predavači treba da budu ljudi koji su stvarno prošli posao, osetili ga pod prstima, da budu deo ekipe koja će vršiti obuku radnika javne uprave, državnih službenika, jer ovaj posao se do kraja ne uči ni na jednoj obrazovnoj ustanovi. Jednostavno, ovaj posao se uči radom, praksom i prema zahtevima i promenama u društvu.

Navešću neke primere specifičnih zanimanja u okviru javne uprave. Recimo, Uprava za veterinu. Jednostavno, ona je neophodna ovoj državi da bi mogla da sprovodi sve ono što je u okviru veterine potrebno. Znači, trebaju vam stručni ljudi u okviru veterine.

Slučajno je ovde pomenut državni sekretar Ivan Bošnjak. Ja o njemu imam jako visoko mišljenje. Mislim da on radi svoj posao izuzetno dobro. On je pokazao to dosada u svom poslu i on treba da ostane tu da radi zato što, rekao

sam na početku, imamo širok dijapazon struka koje rade u javnoj upravi. Mislim da je on jedan od tih i da je to pokazao u svom radu.

Recimo, Agencija za imovinu, isto specifične struke stoje tu. Zavod za statistiku, Republički geodetski zavod koji je 80-90% stručnotehnički posao ali je posebna organizacija. Nacionalna agencija mora ispoštovati specifičnosti pojedinih obrazovanja i zvanja, odnosno radnih mesta. U predavačkom delu mora se realno prići, simulirati realan posao u javnoj upravi da bi ti koji dolaze na obuku stvarno imali dodatno znanje i da bi to posle u realizaciji i u poslovima mogli da sprovedu prema strankama.

Recimo, primer inspekcija. Obično se mnogi trude da budu ispred inspekcija da bi mogli da rade nešto što nije dozvoljeno. Na kraju krajeva, dobrim delom inspekcije postoje za tu vrstu posla. Da bi inspekcije mogle dobro, kvalitetno da rade, moraju permanentno da se obučavaju, a da bi se obučavale, da ne bi bilo ad hok obuke, da ne bi bilo pojedinačno, da ne bi mnogi tezgari, najbolje je da imamo Nacionalnu agenciju koja će to objediniti i vršiti jedinstvenu vrstu obuke za sve nivoe inspekcija.

Ovde niko nije pomenuo, a mislim da je jako bitno, kancelarijsko poslovanje. Kancelarijsko poslovanje se, koliko ja znam, iako sam tehničke struke, nigde na obrazovnom nivou kod nas ne izučava ozbiljno, ali je to jedan okvir iz kojeg niko ne može da izađe, jer vam kancelarijsko poslovanje jednostavno ne dopušta da izbegnete jedan način ponašanja u javnoj upravi kako morate da se ponašate. Jednostavno, kancelarijsko poslovanje vas prati od ulaska predmeta u organ uprave pa sve do njegovog završetka, dostavljanja stranci i arhiviranja. Kancelarijsko poslovanje je nešto na šta Nacionalna akademija mora da obrati ozbiljnu pažnju u daljoj obuci.

Ono što ja mislim je da će Nacionalna akademija dobro raditi. Treba da svoje programe obuke prilagodi potrebama, da ima ujednačen kriterijum dizanja znanja radnika u javnoj upravi da se postigne kvalitet i da ćemo dobiti boljitak u radu. Zato ću u okviru svoje poslanike grupe podržati sva tri zakona. Hvala vam.

PREDSEDNIK: Hvala.

Reč ima Ivana Dinić.

Izvolite.

IVANA DINIĆ: Poštovani građani Republike Srbije, uvaženi ministri sa saradnicima, nastankom ovog Predloga zakona o elektronskom dokumentu, elektronskoj identifikaciji i uslugama od poverenja u elektronskom poslovanju možemo slobodno reći da je Republika Srbija tehnički, tehnološko, organizaciono i informaciono dostigla nivo na kom sistem obavljanja privrednih i drugih delatnosti, kao i načini poslovanja, prate zapravo razvoj elektronskog poslovanja.

Kako se svakodnevno razvijaju informacione tehnologije, možemo reći da se svakodnevno otvaraju nova, fleksibilnija rešenja, bazirana na tehnološkim dostignućima, koja zapravo olakšavaju funkcionisanje elektronskog poslovanja.

Međutim, ono što je bilo neophodno u Republici Srbiji stvoriti, to je pravni okvir u kom bi se moglo urediti ovo elektronsko poslovanje, a to podrazumeva pravni okvir u kom bi se postiglo brže i efikasnije elektronsko poslovanje, u kom bi se dostiglo poslovanje uz smanjenje troškova, zatim razvoj i širenje tržišta usluga od poverenja i, ono što je najbitnije za građane Republike Srbije, brži i efikasniji rad organa javnih vlasti, kao i što lakši pristup što većem broju usluga organa javnih vlasti i elektronsko čuvanje dokumentacije.

Zbog toga se pisanju ovog predloga zakona pristupilo dosta obazrivo i detaljno, kako bi se onemogućio i minimizirao nastanak i razvoj mehanizama zloupotrebe ovog zakona.

Ono što je već i ministar u svom uvodnom izlaganju rekao i detaljno objasnio, kao i moje kolege narodni poslanici i poslanice u dosadašnjem izlaganju, ovaj predlog zakona zapravo uređuje oblasti elektronskog dokumenta, elektronske identifikacije, usluga od poverenja, oblasti elektronskog potpisa, elektronskog pečata, vremenskog žiga, autentifikacije veb-sajtova i elektronsko čuvanje dokumentacije.

Ovim predlogom zakona uvodi se pojam pružalaca usluga od poverenja. To će zapravo biti firme koje će se praktično baviti uslugama elektronske identifikacije, integritetom tih elektronskih podataka.

Da bi ovi pružaoci usluga od poverenja stekli status kvalifikovanih pružalaca usluga od poverenja, neophodno je da budu upisani u registar kvalifikovanih pružalaca usluga od poverenja, a za to je neophodno da se dostavi izveštaj o ocenjivanju usaglašenosti, koji izdaje telo akreditovano za ocenjivanje usaglašenosti pružalaca kvalifikovanih usluga i kvalifikovanih usluga koje oni pružaju. Na ovaj način se u svesti građana stvara viši nivo sigurnosti i garancije bezbednosti mehanizama primene ovog zakona.

Nakon usvajanja ovog predloga zakona neophodno je doneti još 17 podzakonskih akata u kojima se definiše elektronska identifikacija, elektronsko dostavljanje, elektronsko čuvanje, elektronski potpis i druge usluge od poverenja u elektronskom poslovanju.

Ono što je bitno istaći je da usvajanjem ovakvog jednog predloga zakona korist najpre imaju svi građani Republike Srbije i privreda.

Najveći iskorak ovakvog zakonskog rešenja jeste to što se njime omogućava da pravna i dokazna snaga jednog elektronskog dokumenta bude izjednačena sa pravnom i dokaznom snagom papirnog dokumenta. Ovaj zakon će uticati na modernizaciju i povećanje efikasnosti rada organa javnih vlasti, jer će moći da akte koji se u njihovom radu donose izdaju u elektronskom obliku i da u

tom istom obliku mogu da ih dostave ostalim organima javnih vlasti i građanima.

Digitalizovani akti fizičkih i pravnih lica takođe će imati istu dokaznu i pravnu snagu kao i originalni akti, pri čemu se dostiže i manja upotreba papirnih dokumenata, povećanje pristupačnosti dokumentima i olakšava korišćenje i pretraživanje dokumenata, što sve omogućava ostvarivanje prava svih građana Republike Srbije na dostupnost informacija od javnog značaja.

S obzirom na to da 63,8% građana Republike Srbije ima internet priključak, preko jedan i po milion ljudi u Srbiji koristi servise elektronske uprave, preko 1,2 miliona naših građana naručuje robu preko interneta i 99,1% preduzeća u Republici Srbiji koristi internet, možemo slobodno reći da su se bezbednosno, organizaciono i tehnološki dostigli svi preduslovi za masovno usvajanje elektronskog dokumenta.

Elektronski dokument je svuda prisutan. To je zapravo svaki vord, PDF ili bilo koji drugi dokument koji ćemo generisati na papiru umesto u nekom fajlu na računaru. Međutim, ono što je bilo neophodno stvoriti jeste način na koji bismo dostigli svojeručni potpis u elektronskom obliku. E, tu nastupa kvalifikovani elektronski potpis kao zamena za svojeručni potpis, što je ministar u uvodnom izlaganju vrlo detaljno i objasnio.

Uvođenje elektronskog dokumenta u odnosu na izdavanje dokumenata u papirnom obliku donosi brojne uštede. Najpre su to direktne uštede – u ceni materijalnih resursa kao što je papir, poštarina, administracija i prostor za njihovo fizičko arhiviranje, to je nekih 40-60% ušteda, ali van toga postoje indirektno uštede, a to su uštede u optimizaciji procesa rada, unapređenju procesa rada – brža i pouzdanija isporuka elektronskog dokumenta, praćenje celog životnog ciklusa elektronskog dokumenta, kao i olakšano korišćenje, pretraživanje i pristupanje ovim elektronskim dokumentima.

Osim svih ovih prednosti koje smo naveli u ovom jednom novom i jednostavnijem načinu funkcionisanja poslovanja, ovaj predlog zakona je nastao i kao obaveza koju je Republika Srbija preuzela u procesu pridruživanja EU.

Uslovi za pružanje usluga od poverenja biće izjednačeni sa evropskim standardima i propisima, što će doprineti postizanju interoperabilnosti ovih usluga od poverenja. Ono što je bitno je da će nakon ulaska Republike Srbije u Evropsku uniju postojati javna lista ovih usluga od poverenja, kojoj će moći da pristupe svi korisnici, kao i treća lica iz država članica EU.

Takođe je bitno da se vrši i redovna procena i provera ispunjenosti uslova za pružanje kvalifikovanih usluga od poverenja. Zbog toga je predviđen i inspekcijski nadzor.

Imajući u vidu da je za realizaciju svega navedenog i da je za primenu ovog zakona potrebno da se na jedan ozbiljan i dosledan način pristupi, da se

stekne poverenje najšire javnosti u upotrebu elektronskog dokumenta, u činjenicu da će dokazna i pravna snaga elektronskog dokumenta biti izjednačena sa dokaznom i pravnom snagom papirnog dokumenta, s obzirom na to da je Republika Srbija odavno krenula sigurnim putem u rešavanje problema sajber bezbednosti i sajber poverenja prateći sve evropske trendove, mislim da je pravi trenutak da krenemo jednim lakšim putem u svet elektronskog poslovanja.

Zbog svih navedenih prednosti, Poslanička grupa Socijalističke partije Srbije će u danu za glasanje podržati ovaj predlog zakona. Hvala.

PREDSEDNIK: Hvala.

Reč ima narodna poslanica Aleksandra Tomić.

ALEKSANDRA TOMIĆ: Uvažena predsedavajuća, poštovani ministri, kolege poslanici, danas imamo prilike da razgovaramo, kao i ovih dana, o zakonima koji, očito, imaju za cilj da Srbiju stave u društvo u kom se nalaze najrazvijenije države ne samo Evropske unije već i sveta.

Ono što nam se spočitava kod predloga ovakvih zakona, kako ne postoje nacionalne akademije koje edukuju državne službenike, jednostavno ne stoji, zato što zemlje poput Francuske imaju Nacionalnu školu za javnu upravu, koja je osnovana 1945. godine i koju su prošli svi francuski predsednici od njenog osnivanja, zatim Nemačka ima Saveznu akademiju za javnu upravu; čak i najnaprednija država, Južna Koreja, ima svoj Nacionalni institut za razvoj ljudskih resursa.

Prema tome, Srbija se ugleda na najbolje i zbog toga kao zakonski predlog danas imamo osnivanje Nacionalne akademije za javnu upravu koja treba u stvari da da najbolje kadrove koji će u budućnosti voditi državu čiji su strateški cilj evropske integracije, ulazak u EU, a velike promene uopšte u geopolitičkom okruženju, ne samo u EU već i na Istoku i na Zapadu, u budućnosti čekaju sve nas.

Prema tome, ova Vlada pokazuje jedan najviši stepen odgovornosti što želi da pripremi sve svoje kadrove i sve svoje ljudske resurse da budu spremni za sve promene koje dolaze, a sa druge strane da predstavlja jednu prednost u smislu kompetentnosti svojih kadrova, da bude prepoznata kod najrazvijenijih država, da ima takve institucije u kojima ima svoje najbolje kadrove.

Zbog toga danas treba reći da je od 2007. do 2017. godine ovu edukaciju radila Služba za upravljanje kadrovima, tzv. SUK. Do danas su 34.000 edukacija prošli svi državni službenici. Ako uzmemo podatak da je za prošlu, 2016. godinu tu edukaciju prošlo 3.350 državnih službenika, onda dolazimo do toga da je oko 3.000 službenika godišnje imalo tu edukaciju. Prema tome, u protekle četiri godine oko 14.000 polaznika je imalo te edukacije, a do 2012. godine su oni koji nam spočitavaju ovde kako ćemo sad da edukujemo neke nove političke kadrove upravo edukovali 20.000 polaznika. To su sve jeftine političke manipulacije u

javnosti da sad mi uvodimo nešto novo. Ne, mi samo nadograđujemo sistem, na jedan mnogo moderniji, kvalitetniji način, čime želimo zaista da uđemo u red sa najrazvijenijim državama.

Ono što treba reći jeste da Republika Srbija ima problema što se tiče kadrova u lokalnim samoupravama, i to ne treba uopšte da krijemo i toga smo svi ovde svesni. Pa ako uzmete samo primer da smo pre tri godine uveli zakon, recimo, da smo obavezali da svaka lokalna samouprava treba da ima svog menadžera za energetska efikasnost i koji treba da prođe edukaciju, verujte mi da lokalne samouprave nisu završile kompletno taj svoj zadatak, jer mnogo je teško naći u svakoj opštini inženjera koji je prošao određenu edukaciju, stekao licence da može da se bavi tim poslom, a zamislite tek kad pričamo o načelnicima uprava, šefovima određenih sektora i ljudima koji treba da vode politički deo lokalnih samouprava koji su potpuno različitih profesija. I onda dolazimo u situaciju da mnogi političari koji su izabrani od strane građana, zbog toga što građani imaju poverenje da će sprovesti određenu politiku, imaju problem da tehnički sprovedu vršenje određenih aktivnosti koje su dužni kada su u pitanju lokalne samouprave.

Zbog toga će ova Nacionalna akademija imati veliki značaj u budućnosti i mislim da ćemo sada ovim preseći to zapošljavanje u lokalnoj samoupravi zarad rešavanja socijalnih pitanja određenih lokalnih samouprava, kao što je to bio slučaj 2012. godine, da ste, recimo, u jednom Leskovcu imali po 700 ljudi zaposlenih u državnoj lokalnoj samoupravi.

Ono što treba reći jeste da je ova Vlada uradila zaista racionalizaciju uopšte kada su u pitanju u državni službenici, da je sa prirodnim odlivom i određenom reorganizacijom državne uprave dosada 40.000 ljudi napustilo državnu upravu, čime smo racionalizovali broj, ali i samim tim podstakli one koji su ostali u državnoj službi da na najefikasniji način obavljaju svoj posao.

Ono što je sigurno ovim zakonom rešeno, to je da planiranje kadrova bude podignuto na najviši nivo, ocenjivanje kadrova, da se sprovede konkursi na najtransparentniji mogući način i to je ono što u stvari podiže nivo kvaliteta uopšte lokalne samouprave. To će biti u stvari centar stručnog usavršavanja, ne obrazovanja. Znači, fakulteti, završene škole ne daju vam mogućnost da radite efikasno svoj posao u državnoj upravi, već upravo ovo stručno usavršavanje od strane kolega koji su karijerno prošli mnoge pozicije u državnoj upravi i imaju to radno iskustvo koje mogu da prenesu vama kao nekom mladom savetniku ili referentu koji se bavi određenim poslom.

Kada govorimo o zakonima koji se odnose na elektronsko poslovanje i uopšte na informatičku bezbednost, želim samo da kažem da današnjim predlozima zakona koje imamo ovde a koji uvode elektronski potpis, elektronski pečat, elektronsku dostavnicu, praktično mi uspostavljamo primenu mehanizama

koji dovode ono o čemu je premijerka Brnabić govorila, uvodimo digitalizaciju u Srbiju.

To je ono sa čime moramo da se suočimo, hteli to ili ne. Da, jednostavno, ukoliko ne budemo ovladali ovakvim mehanizmima i radili ovakav posao, ne možemo da idemo napred. Sada, kako to objasniti svetu koji jednostavno ima veliki otklon prema korišćenju IT tehnologija? Na prost način; možete da vidite, kada smo uveli primenu digitalne televizije, kada se ugasio taj analogni kanal, oni ljudi koji nisu želeli da se bave novim tehnologijama, telekomunikacijama i IT su bili na određeni način primorani da, ako žele da napreduju dalje, počnu da se interesuju za tu temu i da se bave time. To govorim pogotovo za ljude koji žive u malim sredinama ili u ruralnim područjima.

Na neki način mislim da naš narod voli da uči i stiče nova znanja o novim tehnologijama. Mi imamo negde u svojoj kulturološkoj biti da želimo da uvek budemo prvi po znanju i umenju i, na kraju krajeva, po rezultatima koje naši mladi postižu u svetu pokazujemo da smo jednostavno takav narod koji želi da uči. Nije nas sramota da to radimo i mislim da nam upravo ovo što sada uvodimo kao nove sisteme tehnologije kojima ćemo upravljati daje jedan novi impuls da se zaista dobro nosimo sa novim dobom, sa tom četvrtom industrijskom revolucijom.

Ono što je najbolji efekat i najbolji primer korišćenja uopšte elektronskog poslovanja i te usluge od poverenja su, pre svega, određene institucije koje funkcionišu. Recimo, u okviru Ministarstva finansija postoji Centar za obavezno socijalno osiguranje. To je institucija koja sve svoje funkcionisanje vrši preko portala, odnosno ne postoji nijedno pravno ili fizičko lice koje je počelo da radi a da nije osigurano, prijavljeno za zdravstvenu legitimaciju preko ovog portala. Ovo dajem kao dobar primer zbog toga što trenutno ovlašćeni elektronski pristup ima preko 170.000 obveznika, a samo u 2017. godini putem portala je podneto oko dva miliona prijava za obavezno socijalno osiguranje.

Hoću da kažem da je Srbija već ušla u red razvijenih država i mislim da usvajanjem ova četiri predloga zakona zaista pokazujemo da Srbija sigurno ide ne samo evropskim putem nego ide putem progresa. Zbog toga ću u danu za glasanje podržati ova četiri predloga. Hvala.

PREDSEDNIK: Hvala.

Reč ima narodna poslanica Tanja Tomašević Damnjanović.

TANJA TOMAŠEVIĆ DAMNĀNOVIĆ: Hvala.

Poštovana predsednice, poštovani ministre sa saradnicima, kolege i kolegice narodni poslanici, danas je savremeno društvo informatičko društvo i zato zaposleni moraju da inoviraju svoja znanja. Znanja stečena na fakultetima i odgovarajućim školama jesu viza za radno mesto, ali je to stečeno znanje

neophodno nadograđivati kroz permanentno obrazovanje zaposlenih tokom radnog veka.

Zato smatram izuzetno značajnim donošenje zakona o Nacionalnoj akademiji kojim se zapravo osniva Nacionalna akademija za javnu upravu, centralna institucija za stručno usavršavanje u javnoj upravi sa statusom javno priznatog organizatora aktivnosti neformalnog obrazovanja odraslih.

Pod stručnim usavršavanjem u smislu ovog zakona podrazumeva se organizovani proces učenja zaposlenih u javnoj upravi na osnovu opštih i posebnih programa obuke rukovodilaca a radi sticanja znanja, vrednosti, stavova, sposobnosti i veština usmerenih na podizanje nivoa kompetencija neophodnih za obavljanje poslova iz utvrđenog delokruga i nadležnosti, odnosno poslova javne uprave.

Takođe se kroz obuke zaposlenih, dobijanjem odgovarajućeg sertifikata i ocena na seminarima, stažiranjem, brine o ljudskim resursima i napredovanju u karijeri na osnovu stečenih bodova. Ono što je značajno i što je novina jeste da će ova edukacija biti obavezna i za najviše funkcionere, ministre, predsednike opština i načelnike.

Akademija će biti osnovana kao posebna organizacija kako bi se osigurala nezavisnost i kontinuitet, a polazeći pre svega od činjenice da delokrug Nacionalne akademije jesu stručni i sa njima povezani izvršni poslovi čija priroda zahteva veću samostalnost od one koju ima organ u sastavu Ministarstva, svakako treba napomenuti da će ona biti pod nadzorom Ministarstva za državnu upravu i lokalnu samoupravu.

Zakonom se takođe predviđa da Nacionalna akademija ima posebna stručna tela, i to Programski savet i stalne programske komisije. Programski savet jeste osnovno stručno telo Nacionalne akademije koje razmatra, utvrđuje i daje mišljenje, inicijative i drugo o najvažnijim stručnim pitanjima iz delokruga Nacionalne akademije. Stalne programske komisije obrazuju se prema osnovnim tematskim oblastima programa stručnog usavršavanja u javnoj upravi radi usmeravanja razvoja tematskih oblasti i predlaganja njihovog unapređenja u skladu sa utvrđenim potrebama za stručnim usavršavanjem. Imaju svrhu da rad Nacionalne akademije učine efikasnijim, budući da su njihovi zadaci usmereni na pripremna, tekuća ili operativna pitanja.

Ciljevi koji će se postići ovim zakonom jesu dalje unapređenje javne uprave u skladu sa principima evropskog administrativnog prostora, odnosno obezbeđivanje visokog kvaliteta usluge građanima i privrednim subjektima, dakle profesionalna i ljubazna javna uprava kako na lokalnom tako i republičkom nivou.

Stvaranje takve javne uprave u Republici Srbiji će značajno doprineti ekonomskoj stabilnosti i povećanju životnog standarda građana, jer svi ćemo se

složiti da nema uspešnog rasta bez jake javne uprave. Zato ću ja u danu za glasanje podržati ovaj predlog zakona, kao i druga dva predloga koji su danas na dnevnom redu. Zahvaljujem.

PREDSEDNIK: Tanja Tomašević Damnjanović je govorila.

Danica Bukvić.

Izvolite.

DANICA BUKVIĆ: Poštovana predsednice Skupštine, uvaženi ministri sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, govoriću danas o Predlogu zakona o nacionalnoj akademiji za javnu upravu, koji smatram izuzetno važnim i neophodnim.

Kontinuirana edukacija danas je nužna u svim sferama i delatnostima, čega smo i sami svedoci, pa je tako to neophodno sprovoditi i među zaposlenima u državnoj upravi i javnim službama. Ovo posebno podržavam i razumem potrebu za donošenjem ovog zakona imajući u vidu da se kao zdravstveni radnik, lekar, usavršavam čitav život.

Zakonom je uređeno da Nacionalna akademija bude centralna institucija stručnog usavršavanja u javnoj upravi Republike Srbije. Značaj ovog zakona je u tome što se njegovom primenom doprinosi depolitizaciji i profesionalizaciji u javnoj upravi. Omogućiće se drugačiji način napredovanja u javnoj službi, koji je određen adekvatnom stručnom osposobljenošću zaposlenog.

Ono što je najznačajnije i što je smisao donošenja ovog zakona jeste da se omogući svakom građaninu brza, stručna i profesionalna usluga. Tako će lokalne samouprave funkcionisati kao moderni i efikasni servisi građana. Ovo se, naravno, odnosi i na zaposlene u fondovima zdravstvenog i socijalnog osiguranja, koja će građanima svoje usluge učiniti efikasnijim i dostupnijim.

Usvajanjem predloženog zakona će se, osim stručne obučenosti i povećanja efikasnosti i kvaliteta rada zaposlenih u javnoj upravi, ispuniti i naša obaveza prema EU. Istakla bih da se Nacionalna akademija kao centralna institucija obrazuje kao posebna organizacija i ima svojstvo pravnog lica.

Posebna stručna tela Nacionalne akademije jesu Programski savet i stalne programske komisije. Programski savet čine predsednik i 14 članova, koje imenuje i razrešava direktor Nacionalne akademije. Direktor Nacionalne akademije obrazuje i stalne programske komisije. U sastav tih stalnih programskih komisija imenuju se stručnjaci iz relevantne tematske oblasti i zaposleni u Nacionalnoj akademiji sa značajnim i priznatim iskustvom pretežno u radu javne uprave.

Zbog svega iznetog poslanička grupa SPS će u danu za glasanje podržati predložene zakone. Hvala.

PREDSEDNIK: Hvala vama.

Reč ima Dijana Vukomanović. Nije tu.

Dubravka Filipovski.

Izvolite.

DUBRAVKA FILIPOVSKI: Uvaženi ministri Ljajiću i Ružiću, poštovane kolege i kolegice narodni poslanici, uvaženi građani, mi danas raspravljamo o setu zakona koji su važni za depolitizaciju i profesionalizaciju i javne uprave i lokalne samouprave. Ovi zakoni su nesumnjivo važni za dalji progres Srbije, za ekonomsku održivost i napredak. Zbog toga ću ja u danu za glasanje podržati ovaj set zakona.

Kada je reč o Zakonu o državnim službenicima – izmene i dopune ovog zakona smo imali pre tri godine – on predstavlja važan sistemski zakon, a radna grupa je, pored novina, važnih za život građana i građanki Srbije, uvidela i nedostatke u funkcionisanju ovog zakona za prethodne tri godine.

Cilj ovog zakona je uvođenje reda u sistem javne uprave. Njime se povećava odgovornost zaposlenih. Cilj je da ujednačimo, da nagradimo one koji vredno rade i da edukujemo one koji slabije rade, da nema frapantnih razlika između onih koji obavljaju isti posao a imaju različita primanja.

Takođe, efikasna lokalna samouprava mora da bude naš standard. Zato je važno na koji način upravljamo ljudskim resursima, jer ljudi koji obavljaju posao u lokalnim samoupravama i u javnoj upravi direktno utiču na živote naših građana.

Lokalna samouprava mora da se transformiše u modernu, sposobnu, ekonomičnu i odgovornu upravu. Iz mog iskustva u radu lokalne samouprave smatram veoma važnim da sve lokalne samouprave imaju svoje petogodišnje ili desetogodišnje strategije razvoja. Takođe, moraju da imaju timove koji prate projekte i koji rade na projektima i verujem da Ministarstvo za državnu upravu i lokalnu samoupravu vodi računa, između ostalih aktivnosti, i o tome.

Mi moramo da shvatimo da samo dobri i motivisani kadrovi, koji su dobro raspoređeni, postižu efikasnost u radu koji nam je potreban za napredak i širi društveni razvoj. Naravno da je važno da uzmemo iskustva EU, zemalja koje su ova pitanja već rešile. Mislim da je dobro što idemo u ovom pravcu. Važno je da podvučemo crtu i da realno sagledamo gde se nalazimo na osnovu identifikovanih nedostataka i pomerimo se još dalje u postizanju planiranih ciljeva.

Za ovaj zakon o državnim službenicima održana je javna rasprava. Prateći javnu raspravu, prihvaćeno je više od 70% primedbi. Moram da priznam da nisam najbolje razumela nedavni protest jednog od sindikata, koji je izrazio negodovanje zbog toga što smatraju da ovaj zakon o državnim službenicima samo uskraćuje prava radnicima. Ne vidim način da ovim zakonom može biti suspendovano pravo da svaka javna služba razgovara sa ministrom ili sa predstavnicima Ministarstva o osnovici, koeficijentu i svemu što ih interesuje.

Zbog građana Srbije, htela sam, ministre Ružiću, vama da postavim dva pitanja, jer smatram da bi bilo veoma važno da istaknete kako su utvrđivani kriterijumi za objektivno merenje efikasnosti procesa rada, kao i standardi i jasna merila koja bi se primenjivala prilikom ocenjivanja; kako se, takođe, vrednuju ocene državnih službenika na položaju kada državnim službenicima prestane rad na položaju. Mislim da je veoma važno da u toku rasprave još jednom potencirate odgovore na ova pitanja koje sam vam postavila.

Što se tiče zakona o elektronskom dokumentu, veoma kratko želim da kažem da se njime olakšavaju administrativni postupci i poboljšava pružanje usluga građana. Verujem da je ovaj zakon otprilike način na koji ćemo mi pečat vremenom poslati u prošlost, tamo gde mu je i mesto.

Koliko je uopšte važna e-uprava i novi zakon o e-upravi kao jedan od sistemskih zakona koji očekujemo u ovom visokom domu do kraja ove godine istaći ću samo na dva primera – to je upis novorođenčadi još u porodilištima i od 1. juna do danas uprava Srbije je koristeći e-ZUP razmenila preko 15.000 dokumenata.

Tako da ovaj set zakona smatram veoma važnim za dalji napredak i progres Srbije. Još jednom, podržaću ih u danu za glasanje.

PREDSEDNIK: Hvala.

Boško Obradović. Nije tu.

Reč ima Milimir Vujadinović.

MILIMIR VUJADINOVIĆ: Hvala, predsedavajuća.

Poštovana predsednice, uvaženi ministre sa saradnicima, ja bih rekao da je prethodnica ovim zakonskim predlozima koji su danas pred nama bio program rada Vlade koji je prezentovan i poslanicima i građanima u danu izbora Vlade u ovom uvaženom domu. Naime, već tada je stavljen akcenat na modernizaciju i poboljšanje rada javne uprave. Mislim da su ovi zakoni u stvari proizvod, ili, da tako kažem, ispunjenje tog plana, što je negde i u redu.

Naime, jačanje kapaciteta javne uprave je, valjda, preduslov razvoja jedne države i njena modernizacija, na kraju krajeva. Važno je da taj sistem preraste iz jednog regulatora u čisti servis građana. Na ostvarenju tog cilja svakako je bitno da uspostavljate jedno novo telo koje se zove Nacionalna akademija za javnu upravu, koja će u stvari biti nadogradnja onog formalnog dela obrazovanja koji svaki službenik u javnoj upravi ima.

Čuli smo u proteklim danima razne kritike, ali meni je nekako najviše ostala upečatljiva kritika da je ovo šamar formalnom obrazovnom sistemu u Srbiji, a takođe sam zapazio da su se pojedini poslanici opozicije nekako podrugljivo odnosili prema tom nazivu „nacionalna“. Ali dobro, to je valjda deo njihovog političkog programa.

Naime, ovo jeste nešto što je nadogradnja tog formalnog obrazovanja svakog službenika i način da nekako standardizujemo i uniformišemo to učenje, stručno usavršavanje, razmenu iskustava svakog službenika u javnoj upravi, pritom svakako ne dovodeći u pitanje sve ono što je formalno obrazovanje i usavršavanje u nekoj privatnoj režiji svakog građanina ove zemlje.

Video sam, poštovani ministre, u članu 6. ste predvideli jedan širok krug saradnika, kako lica tako i ustanova, koji mogu pomoći u radu Nacionalne akademije. Dobro je što su visokoškolske ustanove uslovljene time da budu akreditovane, to je uslov da budu saradnici Nacionalne akademije. Samim tim opovrgavamo stav da je na neki način ovo šamar obrazovnom sistemu. Naime, iz ovoga se može zaključiti da je jasno da će Akademija zavisiti od tih i takvih ustanova, od tih i takvih lica, a ne obrnuto. O onom drugom delu, koji se tiče prezira prema nazivu „nacionalna“ neću ni da govorim, mislim da to govori dovoljno o njima samima.

Inače, ovo je problem koji Srbiju opterećuje već decenijama unazad. Mislim da u svakom slučaju ova Vlada zaslužuje pohvale za korak na koji se odlučila. Konačno se neko posle više decenija odlučio uhvatiti ukoštac sa ovim problemom i to svakako treba ceniti. Činjenica je da je broj zaposlenih kako u javnoj upravi tako i u javnim preduzećima, u javnim ustanovama, 80.000 manji, ali samo po sebi to ne bi bio uspeh da su ti ljudi završili na ulici, kao što je to bio slučaj do 2012. godine, kada su ljudi koji su ostajali bez posla, a mereno je stotinama hiljada ljudi, završavali na ulici, nezaposlenost je rasla.

Treba napomenuti da jeste otpušteno 80.000 ljudi, ali da je stopa nezaposlenosti u Srbiji drastično smanjena. To je ono gde se ogleda uspeh ove Vlade kada je u pitanju reforma javne uprave i verujem da je to uspeh, u stvari znam da je to uspeh i vlade Aleksandra Vučića ali i drugih, koje kasnije vodi premijerka Ana Brnabić zajedno sa vama, uvaženi ministri. Sve ostalo su, naravno, floskule i demagogija. Ovo jeste jedini merljiv rezultat i ovo jeste jedino što se vidi na semaforu političkog delovanja ove današnje Vlade. Ovo je jedino što će ostati iza ove Vlade i biće merljivo.

Stoga, poštovani ministri, ja ću u danu za glasanje svakako podržati ove predloge, uostalom kao i sve druge predloge koji vode modernizaciji ove zemlje. Hvala vam.

PREDSEDNIK: Hvala.

Reč ima Ivan Bauer.

IVAN BAUER: Zahvaljujem.

Poštovana predsednice, uvaženi ministri, poštovane kolegice i kolege narodni poslanici, poslanička grupa SDPS će podržati sve predložene zakone, a ja ću u ovom kratkom vremenu, koliko ga imam na raspolaganju, pokušati da se osvrnem na ovaj zakon koji se tiče elektronskog poslovanja.

Radi se o jednom vrlo važnom zakonu, koji zaokružuje jednu oblast na kojoj smo počeli da radimo pre nekoliko godina. Urađen je jedan prilično veliki posao, donet je jedan kvalitetan zakon koji na jedan balansiran način postavlja stvari, neke u zakon a neke u podzakonske akte. Mislim da je to nešto što je vredno pohvale.

Naravno, ostaje nam još jedan veliki posao, a to je onaj posao koji se tiče implementacije ovog zakona. Nakon donošenja zakona, kao što je ministar rekao, treba doneti 17 podzakonskih akata u narednih 12 meseci, odnosno ako se usvoji predloženi amandman, u narednih šest, 12, 18 meseci, a nakon toga ide implementacija čitavog zakona, što je svakako najveći posao.

Mislim da je vrlo važno naglasiti, a to je i ministar već rekao, da je jako dobro što su tehničke specifikacije, da tako kažem, izvučene iz zakona, odnosno da zakon predstavlja praktično jedno jezgro najvažnijih stvari, onih stvari koje su nepromenljive, a da se u podzakonskim aktima nalaze one stvari koje se menjaju, odnosno one stvari koje su u eri jedne internet revolucije koja nam donosi strahovito brze promene koje je gotovo nemoguće predvideti i nalaze se van zakonskog rešenja. To nas čini sigurnim da nećemo morati taj zakon da menjamo na godišnjem nivou ili možda i češće od toga.

Kada govorimo o IT, telekomunikacijama, mobilnoj telefoniji, govorimo o jednoj oblasti u kojoj se gotovo svakog dana dešava nešto novo. Nije ni 4G zaživeo u potpunosti, a mi danas imamo 5G. Mobilni telefon je danas sve više mobilni novčanik. Verujem da nije daleko dan kada će nam mobilni telefon postati i mobilni daljinski upravljač, i to ne samo onih uređaja na koje smo navikli da se njima upravlja, kao što su klime ili televizori, već verujem i nekih uređaja koje danas nemamo, kao što su, recimo, pametni frižideri, a verujem da će postati mobilni ključ kojim ćemo otvarati naše kancelarije, naše stanove, naše automobile i pokretati motore naših automobila. Ako je tako, zašto onda mobilni telefon ne bi bio mobilni ključ za ovakvu komunikaciju? Verujem da se svi slažemo da je to nešto što je neophodnost u današnjem vremenu.

Međutim, neki od kolega postavljaju pitanje i bojazan, koja nije neopravdana, vezano za bezbednost podataka. Kažu desilo se curenje nekih podataka iz Ministarstva odbrane Švedske i zbog toga je – toga se ne sećam, moram priznati – ministar odbrane Švedske morao da podnese ostavku. Ali ne ministar zadužen za poslove IT koji je doneo taj zakon.

Zašto to naglašavam? Zato što Ministarstvo trgovine, turizma i telekomunikacija ima odgovornost za donošenje ovog zakona i za donošenje podzakonskih akata i, eventualno, za davanje neke vrste stručne pomoći prilikom implementacije, ali ne za održavanje sistema nakon toga i ne za bezbednost podataka koji se nalaze, koji su uskladišteni, niti za bezbednost komunikacije

koja će se odvijati. Dakle, moramo da razgraničimo te stvari, moramo da razumemo gde je odgovornost Ministarstva trgovine, turizma i telekomunikacija.

Naravno, kada se postavljao zakonski okvir, razmišljalo se i o tome, pa zbog toga imamo različite nivoe zaštite podataka, u zavisnosti od toga koliko su ti podaci važni. Dakle, mi predviđamo sve ono što je moguće iskontrolisati jednim zakonskim predlogom, a onda imamo podzakonske akte kojima pokušavamo da uspostavimo potpunu kontrolu, koliko god je to moguće u ovoj današnjoj eri, nad bezbednošću podataka. Moramo da razumemo da je bezbednost podataka, da tako kažem, poprište jednog kontinuiranog, neprekidnog, dakle globalnog rata između onih koji pokušavaju da te podatke zaštite i onih koji pokušavaju iz različitih razloga da se tih osetljivih podataka dokopaju.

Ono što jeste vrlo važno i što treba da znamo jeste da, što se više bude širio dijapazon usluga mobilne telefonije ili generalno u elektronskim komunikacijama, to će i bezbednost tih podataka biti veća. Ne zato što je to logično, nego zato što će jednostavno bezbednost podataka postati imperativ s obzirom na širenje usluga, a širenje usluga je gotovo svakodnevno. Zahvaljujem.

PREDSIEDNIK: Ivan Kostić. Nije tu.

Reč ima Marija Janjušević.

Izvolite.

MARIJA JANJUŠEVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajuća.

Ukazujem na povredu Poslovnika član 27. Vi ste kao predsedavajuća dužni da se starate o primeni ovog Poslovnika, ali vi sve vreme pokazujete da zapravo niste u stanju da predsedavate Skupštini i da vodite ovu sednicu.

PREDSIEDNIK: Kad je bilo to?

MARIJA JANJUŠEVIĆ: Vi primenjujete silu sve vreme. Dali ste dve opomene poslaniku Bošku Obradoviću, oduzeli ste...

(Isključen mikrofoni.)

PREDSIEDNIK: Možete da se javite neposredno... Ovo je zloupotreba Poslovnika. Hvala vam puno. Samo neposredno... Ne dozvoljavam da se krši Poslovnik. Hvala vam puno. Naučite.

(Narodna poslanica Marija Janjušević prilazi stolu predsedavajućeg.)

Nemojte mi prilaziti, molim vas, nisam vam dozvolila. Nisam vam ovo dozvolila. Stanite, polako. Nisam vam dozvolila.

Uneli ste kamen u Parlament Republike Srbije u ženskoj tašni pre neki dan, to sam vam oprostila.

Hoćete li se skloniti, molim vas?

Da, uneli ste kamen u ženskoj tašni na prevaru, to sam vam oprostila. Ponašajte se lepo, vi ste dama. Molim vas, sklonite se. Nemojte da vas zloupotrebljavaju kolege iz poslaničke grupe. Nemojte.

(Narodna poslanica Marija Janjušević stoji ispred stola predsedavajućeg okrenuta ka narodnim poslanicima i ukazuje na povredu člana 27. Poslovnika.)

Moram da vam dam opomenu. Jako mi je teško, mladi ste, nemate iskustva, ali opomena će vam možda pomoći.

Reč ima Nikola Jolović.

Izvolite.

NIKOLA JOLOVIĆ: Poštovana predsednice, poštovani ministri...

(Narodna poslanica Marija Janjušević stoji ispred stola predsedavajućeg i drži Poslovnik.)

PREDSEDNIK: Poslanica dobija još jednu opomenu, jer misli da je na modnoj pisti ili u pozorištu.

Samo izvolite. Nikola Jolović neka govori.

NIKOLA JOLOVIĆ: Izmenama Zakona o državnim službenicima, stručnog usavršavanja, uspostavljanjem okvira i sprovođenjem mera...

PREDSEDNIK: Izvinite, Nikola.

(Narodna poslanica Marija Janjušević i dalje stoji ispred stola predsedavajućeg.)

Koleginice, dobili ste još jednu opomenu, što znači da nemate prava da učestvujete u radu na ovoj sednici. Hvala vam lepo.

Pustite je, mlada je, nema iskustva.

Molim poslanika da ne snima, jer se opozicija bunila kada je poslanik gore iz onih klupa snimao, tako da vredi za sve jednako. Hvala.

Nikola Jolović da li želi da govori? (Da.)

NIKOLA JOLOVIĆ: Poštovana predsednice, kolege narodni poslanici, izmenama Zakona o državnim službenicima, stručnog usavršavanja i uspostavljanjem okvira i sprovođenjem mera i aktivnosti predviđenih Strategijom reforme javne uprave u Republici Srbiji i Akcionim planom za njeno sprovođenje, kao i uspostavljanjem pravnog i institucionalnog okvira za stručno usavršavanje zaposlenih u ostalim organima i organizacijama javne uprave na osnovu jedinstvenih programa stručnog usavršavanja, takođe dopunama koje su Narodnoj skupštini predložene urediće se i odnosi koji obezbeđuju međusobnu usklađenost državnoslužbeničkog sistema sa službeničkim sistemom i uspostavljanjem Zakona o zaposlenima u autonomnim pokrajinama i jedinicama lokalne samouprave.

Izmenama i dopunama pomenutog zakona utvrđuju se poslovi Nacionalne akademije za javnu upravu u sistemu stručnog usavršavanja državnih službenika, kao i programi stručnog usavršavanja. Opšti program obuke koji obuhvata uvodni program obuke i program stručnog usavršavanja doprineće tome da državni službenici koji prvi put zasnivaju radni odnos u državnom organu budu osposobljeni za obavljanje te vrste posla, odnosno uvodni program

će im pružiti elementarni nivo znanja koji će im pomoći u polaganju stručnog ispita, a program stručnog usavršavanja će podići nivo stručnih i praktičnih znanja i veština državnih službenika.

S obzirom na to da je stručno usavršavanje državnih službenika koji se nalaze na rukovodećim mestima ili se za to pripremaju jednako važno kao i stručno usavršavanje ostalih kategorija državnih službenika, zakon predviđa i uvođenje programa obuke rukovodilaca.

Ovim zakonom omogućava se stručno usavršavanje državnih službenika u skladu sa potrebama iz delokruga i nadležnosti državnih organa, odnosno ostvarivanje potreba vezanih za pojedina radna mesta, vrste poslova ili posebne grupe korisnika propisivanjem posebnih programa stručnog usavršavanja, čiju obuku sprovode organi koji ih donose, uz mogućnost da njihovo izvođenje mogu poveriti i Nacionalnoj akademiji.

Zakonom se uređuju i pitanja u vezi sa predavačima i programima osposobljavanja i stručnog usavršavanja za rad u državnom organu. U tom smislu uređuje se ko može biti predavač u programima stručnog osposobljavanja tako što se definiše da se selekcija predavača vrši iz reda stručnjaka iz oblasti relevantne za rad državnih organa, prvenstveno iz reda zaposlenih u državnom organu, a na način da se predavač selektuje na osnovu svog stručnog, radnog i predavačkog iskustva u oblasti za koju se prijavljuje.

Ovaj zakon donosi još niz drugih povoljnosti kada je u pitanju stručno usavršavanje i osposobljavanje državnih službenika, i to na najkvalitetniji mogući način, što će doprineti tome da naša država, sa tako kvalitetno obrazovanim i usavršenim službenicima i procedurama koje će se unaprediti, priđe na još jedan korak bliže ulasku u EU.

Imajući to u vidu, od izuzetne je važnosti da se ovaj zakon o izmenama i dopunama Zakona o državnim službenicima usvoji što pre. Zato će poslanici SNS u danu za glasanje podržati ovaj predlog zakona. Hvala.

PREDSEDNIK: Hvala vama.

Sanda Rašković Ivić. Nije tu.

Reč ima Ljubica Mrdaković Todorović.

Izvolite.

LJUBICA MRDAKOVIĆ TODOROVIĆ: Poštovana predsednice Narodne skupštine, uvaženi ministri sa saradnicima, kolegice i kolege narodni poslanici, ja ću se danas u svom izlaganju zadržati na Predlogu zakona o Nacionalnoj akademiji.

Naime, jedno od osnovnih ljudskih prava je pravo na obrazovanje i usavršavanje. U ovom slučaju radi se o stručnom usavršavanju, tako da Nacionalna akademija za javnu upravu, predviđena ovim zakonom, upravo ima za cilj da odgovori zahtevu stručnog usavršavanja u javnoj upravi, a sve to u

svrhu sticanja odgovarajućih znanja, stručnih sposobnosti i drugih potrebnih vještina tehničke prirode koji su neophodni za obavljanje poslovnih zadataka koji se nalaze pod jurisdikcijom javne uprave.

Iskustvo i praksa zemalja EU govori da je ovakav vid usavršavanja neophodan radi podizanja same efikasnosti rezultata zaposlenih na viši kvalitativni nivo u organima lokalne samouprave, samim tim i inkrementacije nivoa kvaliteta u pružanju usluga i kompeticija unutar samih radnih kolektiva.

Shodno tome, sama po sebi nameće se potreba za usvajanjem dobre i stabilne prakse koja je nesumnjivo dala dobre rezultate u zapadnim zemljama demokratskog uređenja. Jedan od neophodnih koraka ka ostvarivanju tog cilja jeste usvajanje ovog predloga zakona.

Predlog zakona o Nacionalnoj akademiji za javnu upravu ima za cilj da kroz permanentnu i sveobuhvatnu edukaciju postojećih kadrova u javnoj upravi, ali isto tako i kadrova koji tek treba da počnu sa radom otpočne sa edukacijom svojih zaposlenih službenika. To je jedan od značajnih koraka preduzetih ka stvaranju moderne, stabilne i uređene uprave.

Naime, živimo u 21. veku, vremena su se promenila i moderna država, sa svim svojim prednostima i nedostacima, sa energičnim i progresivnim tempom koji diktira urbani život, zahteva bržu funkcionalnu operativu, iznad svega, sistemski obrazovanu javnu službu i upravu koja neće postojati radi sebe, već isključivo u interesu građana i izlaženja u susret njihovim elementarnim potrebama, u prevodu – da bude servis građana.

U prošlosti su se dešavale situacije da nas na šalterima i u kancelarijama dočekuju razni Šojići, Pantići i Mice Ubice, najčešće sa komentarima na šta nemamo pravo, šta nam fali od dokumentacije i da je kolega koji potpisuje baš to rešenje koje je nama potrebno trenutno na godišnjem odmoru, a posle godišnjeg odmora ide na bolovanje, posle bolovanja u penziju i tako unedogled. Takve situacije mi upravo ispravljamo i dovodimo u red brojnim kvalitetnim zakonskim predlozima koje smo usvojili, a tako i ovim predlogom zakona o kom sada diskutujemo i koji će biti usvojen.

Htela bih da kažem, dalje, da ovaj zakon predviđa unifikaciju procesa i prakse. To praktično znači da bi se unifikacijom prevazišla razlika u propisima koji postoje u različitim lokalnim samoupravama budući da se dešavalo da je meritorno odlučivanje same uprave često takvo da ono što je pravo u jednom gradu, tj. opštini, nije nužno slučaj i u drugom gradu, opštini i tako dalje unedogled.

Time bi se unificirala uniformnost opštinskih akata koji se tiču pojedinih oblasti, pojednostavio bi se rad organa lokalne samouprave i omogućio efikasniji pristup ostvarivanju primarnog cilja, a to je podizanje kvaliteta života građana, samim tim i opštih kvalitativnih standarda, što je sasvim ispravno budući da u

tom slučaju građani ne bi bili primorani da uzimaju godišnji odmor kako bi rešili neku administrativnu formalnost ili obavezu, jer ni poslodavci nisu voljni da tolerišu višečasovno odsustvovanje sa rada od strane zaposlenog lica usled njegovih nastojanja da podmiri svoje obaveze privatnog karaktera u toku trajanja radne smene.

Na kraju, u čemu se sastoji potencijalna opasnost kompromitacije dobro osmišljene akcije? Imajući u vidu karakteristike mentaliteta domicilnog stanovništva i krajnje nepopularnu praksu iz nekog prethodnog perioda, neophodno je da sam proces edukacije koji će sprovoditi Nacionalna akademija za javnu upravu preko stalnih programskih komisija bude praćen adekvatnom proverom znanja, što je predviđeno ovim predlogom zakona u članu 4. tačka 9. i u članu 8. tačka 7.

Tako da ću ja u danu za glasanje, kao i moje kolege iz Srpske napredne stranke, podržati ovaj i sve predloge zakona koji su na današnjem dnevnom redu. Zahvaljujem se.

(Narodna poslanica Marija Janjušević i dalje stoji ispred stola predsedavajućeg; u podignutoj ruci drži Poslovnik.)

PREDSEDNIK: Dobro. Možete da govorite samo sa svog mesta, odavde ne možete.

(Marija Janjušević: Ne, mogu da vam kažem da kršite Poslovnik.)

Ovo je strašno.

(Marija Janjušević: Ne možete to da nam radite, morate da razumete.)

Šta ću ja doživeti sve, pa ovo je neverovatno. Ovo je gore nego kod Šojića.

Idemo dalje.

Znači, vi ne želite da govorite.

(Narodna poslanica Marija Janjušević obraća se direktno predsednici.)

Poslanice, pa šta vam je?

(Marija Janjušević: I mi imamo svoja prava.)

Ja sve verujem. Neverovatno.

(Narodni poslanici u sali glasno negoduju.)

Ako vam nije dobro, imamo doktora, samo se smirite.

Nemojte me gađati, molim vas.

Dobro, zovite koga treba da zovemo. Smirite se, biće sve u redu. Samo polako.

Reč ima narodni poslanik Đorđe Vukadinović.

Biće sve u redu.

(Marija Janjušević: Ja vas ne diram, a optužujete me da vas diram.)

I to što radite je zabranjeno u Parlamentu. Nemojte praviti cirkus.

(Marija Janjušević: Zabranjeno je gaziti narodne poslanike.)

PREDSEDNIK: Poslanice, ja vas izvesti iz sale neću. Džaba se trudite, ali ne вреди vam.

Đorđe Vukadinović, da li želi u ovim uslovima da govori?

Polako samo, smirite se.

ĐORĐE VUKADINOVIĆ: Zahvaljujem.

Poštovane kolege, poštovano predsedništvo, vrlo rado bih nekoliko minuta o ovim stvarima, ali, nažalost, u ovoj atmosferi mislim da nije u redu i nije fer da govorim.

Apelujem na predsedništvo, odnosno na predsednika da preduzme neke mere u smislu da prekine sednicu, sazove konsultacije, Kolegijum. Mislim da Kolegijum Skupštine...

U ovakvim uslovima mislim da nije u redu, bez obzira što imamo da kažemo konkretno o tački dnevnog reda. Dakle, zahvaljujem, ali ne bih u ovim uslovima, ovakvim okolnostima koristio to pravo. Mislim da je bolje za sve, i za dostojanstvo ovog doma i za sve nas, da na neki način pokušamo da resetujemo odnose.

Ja sam, i završavam time, prethodnih desetak dana u dva maha u okviru onih poslaničkih pitanja govorio o tome. To je deo, hajde, samo mlaćenje prazne slame, nisam znao šta će se dogoditi, ali sam video da stvari idu u lošem pravcu.

Apelujem na sve, dakle i na moje kolege i sa vaše strane, ali pre svega na rukovodstvo i na predsednicu Skupštine da pokušamo da resetujemo te odnose, a od ove diskusije se uzdržavam. Hvala.

PREDSEDNIK: Hvala puno.

Da vidim ko sada treba da govori.

(Narodna poslanica Marija Janjušević stoji ispred stola predsedavajućeg i ukazuje na povredu Poslovnika.)

Molim vas. Ali molim vas, nemojte da pravite...

(Marija Janjušević: Ali ja vas molim da samo poštujuete Poslovnik.)

Molim vas, smirite se. Ako imamo nekog doktora, diskretno neka uđe. Znam da je ministar i doktor i sve je u redu, ako je to potrebno. Ako ne, pustite me na miru.

(Narodni poslanici u sali glasno negoduju.)

Reč ima narodni poslanik Dragan Vesović.

Imate sedam minuta i 59 sekundi, ako želite da govorite o zakonu. Ako ne, onda ne.

DRAGAN VESOVIĆ: Hvala, predsedavajuća. Inače sam mislio da vas pitam koliko vremena ima i tih sedam minuta ću iskoristiti da stojim i da ćutim na ovoj govornici.

PREDSEDNIK: Poslaniče, poštujuem vašu odluku, ali piše vrlo jasno u Poslovniku da morate da govorite o temi. Ja mogu da sedim osam minuta,

naručicu kafu, nije nikakav problem, ali po Poslovniku, koji je donet i koji je mimo ovog saziva nametnut nama da radimo, morate da govorite o temi.

DRAGAN VESOVIĆ: Ja sam se trudio da proučim Poslovnik i ne znam koji je to član Poslovnika gde kaže da moram da svoje vreme iskoristim.

Ćutanje je ponekad više od reči...

PREDSEDNIK: Znači, ipak govorite.

DRAGAN VESOVIĆ: Ono predstavlja stav prema ovome što se dešava u Skupštini.

PREDSEDNIK: Ipak govorite, hvala vam. Ipak smo krenuli.

DRAGAN VESOVIĆ: Govorim o tome zbog čega neću da pričam o temi, jer mislim da treba da se čuti.

PREDSEDNIK: Dobro, hvala vam puno. Onda i vi možete da stojite, tih sedam minuta; mi ćemo nastaviti sa radom.

Reč ima Zvonimir Đokić.

Da li Zvonimir Đokić želi da govori?

Izvolite.

ZVONIMIR ĐOKIĆ: Zahvaljujem.

Meni je žao što ću morati da prekinem zabavu nekih narodnih poslanika i poslanica, ali moram vam reći, ovo što vi radite vodi u anarhizam i treba da budete svesni toga. Ovo nije parlamentarna demokratija, ovo je anarhizam.

PREDSEDNIK: Hvala puno na razumevanju.

Sledeći govornik je Zoran Radojičić, u preostalom vremenu.

Hvala.

Reč ima poslanik Mihailo Jokić.

Izvolite, poslaniče.

MIHAILO JOKIĆ: Poštovana gospodo, iako su ovo specifični uslovi, ja molim za malo tišine.

Mene mlada dama koja stoji ispred predsednice inspiriše da govorim kvalitetnije nego što bih govorio da ona nije tu. Jedino molim ministra Ružića da bude skoncentrisan, jer ću ja dati neke sugestije koje će biti konkretne i trudiću se da kažem ono što dosada niko nije rekao. Znači, da ne ponavljam, a vi ćete videti iz mog izlaganja da sam u pravu.

Prvo, niko nije rekao da se ovaj zakon o državnim činovnicima dosada menjao šest puta, što dosta govori o problemima u kojima smo se nalazili. S druge strane, ovo je nastavak reformi koje je započela Ana Brnabić, koja je bila ministar za lokalnu samoupravu. Ovo je korak napred i ja ću, naravno, glasati za ove zakone, ali stavljam određene primedbe ili sugestije, odnosno ukazujem na određene opasnosti.

Prvo, da bi službenik promenio radno mesto bez konkursa, po meni nije dovoljno, a potrebna je saglasnost njegova i oba rukovodioca. Mislim,

matematički iskazano, da ovo može da bude samo potreban uslov, da to nije dovoljno, da se moraju razraditi kriterijumi i postupak kada će se ovo uraditi da ne bi došlo do zloupotreba, jer ta tri lica mogu da naprave zloupotrebu. Potrebna je kontrola.

Sa druge strane, zakonom je tačno rečeno u kojim slučajevima je potrebno stručno usavršavanje, i tamo je rečeno – ako nisu ispunjene obaveze najmanje 10%. U redu je to, ali nije rečeno ko utvrđuje tih 10% i na koji način. To se mora obezbediti.

Ono što je bitno, Nacionalna akademija za javnu upravu nije nova agencija, nije novi namet. Ona zamenjuje Službu za upravljanje kadrovima, što je vrlo bitno da građani Srbije znaju. Ona ima svojstvo pravnog lica, ona se finansira iz budžeta Republike. Akademija preuzima sve radnike Službe za upravljanje kadrovima.

Ona vrši usavršavanje, ali ono što je bitno, ona vrši stalno usavršavanje. Znači, naglasak je na ovoj reči „stalno“ usavršavanje.

Ono što je pohvalno, ona povezuje kadrovsku evidenciju. U propisanom roku organ javne vlasti mora da dostavi podatke Akademiji. Znači, svi podaci moraju biti centralizovani.

E sad, koja je opasnost? Vi ste ovde napisali da se Nacionalna akademija može baviti komercijalnim programima.

Ministre Ružiću, to je opasnost koja se mora ograničiti. I, što drug Šešelj kaže, to je tezga. E, kad se ostvari taj prihod, onda se mora reći i gde ide taj prihod, da li se taj prihod vraća u budžet ili ostaje Akademiji i šta Akademija radi sa tim novcem, što mora biti napisano.

Ministre Ružiću, ono što je neophodno, pazite, svi zakoni, sve uredbe, sve je to u redu, ali ako nema nadzora i ako nema kontrole, od uredbi i zakona nema ništa. Predlažem vam da vi kao ministar formirate leteće stručne ekipe koje će iznenada proveravati kako se radi u lokalnim samoupravama.

Recite, družo Šešelj.

(Vojislav Šešelj: Ta mi je ideja nešto poznata.)

PREDSEDNIK: Hvala lepo.

MIHAILO JOKIĆ: Ne, ne. Nisam završio, molim vas.

PREDSEDNIK: A, izvinjavam se. Vidim da ste ušli u komunikaciju sa drugim poslanikom.

MIHAILO JOKIĆ: Molim vas, ministre Ružiću, najslabija tačka u gradskoj upravi, u opštinskoj upravi jeste služba koja se bavi javnim nabavkama. U opštinama, gradskim upravama to obično radi jedan čovek, koji se vrlo lagano i vrlo mekano dogovori sa rukovodiocem. I to je osnovni izvor korupcije u lokalnim samoupravama. Molim vas da se obuci tih ljudi posveti pažnja.

Drugo, da se propiše da to ne može da radi jedno lice, nego mora da rade tri, od toga jedan mora biti diplomirani pravnik na državnom fakultetu, jedan mora biti ekonomista takođe na državnom fakultetu. Ovo ako zaustavite, vi ste 90% zaustavili korupciju u lokalnim samoupravama.

Toliko od mene. Znači, ovo su moje sugestije, ovo su moja ukazivanja na opasnosti koje se kriju u ovim zakonima, a u danu glasanja, naravno, ja ću glasati za ovaj zakon, jer ovo je korak unapred. Hvala vam.

PREDSEDNIK: Hvala.

Reč ima narodni poslanik Miladin Ševarlić.

(Narodna poslanica Marija Janjušević se direktno obraća predsednici: Dupli aršini. Kada ćete da prekinete?)

A ne možete vi da prekinete?

(Marija Janjušević: Imate dvostruke aršine.)

Znači, Miladin Ševarlić nije ovde.

Trese vam se ruka, samo polako.

(Marija Janjušević: Ne, ne trese se.)

Trese se.

Miladin Ševarlić nije ovde. Znači...

(Marija Janjušević: Znam da biste to voleli, ali ne trese mi se ruka.)

Ništa ja sad ne bih volela.

Miladin Ševarlić nije ovde.

(Marija Janjušević i dalje stoji ispred stola predsedavajućeg i komentariše.)

Sve je u redu.

Znači, Poslanička grupa Dveri nema više vreme.

Po listi, Dalibor Radičević. Da li želi da govori? (Da.)

DALIBOR RADIČEVIĆ: Poštovana predsednice, gospodo ministri sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, danas su pred nama četiri zakona. U svom izlaganju osvrnuću se na Predlog zakona o elektronskom dokumentu, elektronskoj identifikaciji i uslugama od poverenja o elektronskom poslovanju.

Nalazimo se u veku u kome je elektronsko poslovanje dostiglo takav nivo da je više nezamisliv svakodnevni život bez pomoći računara, mejlova, elektronskog bankarstva.

Zakon o kom danas pričamo ima za cilj da omogući brže i efikasnije poslovanje uz smanjenje troškova poslovanja, modernizaciju i efikasniji rad organa javnih vlasti, kao i lakši i sigurniji pristup uslugama organa javne vlasti koje pruža elektronskim putem.

Ovaj zakon omogućit će brže i efikasnije poslovanje. Smanjit će se vreme koje je potrebno za izvršenje određenog posla, a i ono što svima nama smeta, neće biti potrebe da idemo od šaltera do šaltera i nepotrebno gubimo vreme.

Da bi zakon doprineo modernizaciji i efikasnijem radu organa vlasti, njime su regulisane sledeće oblasti: elektronski dokument, elektronska identifikacija usluge od poverenja, elektronski potpis, elektronski pečat, vremenski žig, elektronska dostava, autentifikacija veb-sajtova, kao i elektronsko čuvanje dokumenata. Sve ove oblasti su detaljno regulisane ovim zakonom. Zato mogu slobodno da kažem da pred nama imamo dobar zakon koji je podjednako značajan i za građane, privredu, državnu upravu, lokalnu samoupravu i ostale subjekte.

Primena ovog zakona omogućit će ne samo uštedu vremena i novca, omogućit će i napredak u međunarodnom položaju. Primena ovog zakona biće spora i teška, ali svi shvatamo neophodnost primene ovakvih zakonskih rešenja.

Da bismo olakšali primenu ovog zakona, kao i svih budućih zakonskih rešenja, danas raspravljamo i o Predlogu zakona o Nacionalnoj akademiji za javnu upravu. Cilj Nacionalne akademije je da osposobi zaposlene na neodređeno vreme u državnoj upravi i lokalnoj samoupravi da se stručno osposobe za sve poslove iz svog delokruga rada.

Imajući u vidu da često imamo izmene propisa u cilju da se zakonodavstvo i procedure u našoj zemlji usklade sa zakonodavstvom i procedurama zemalja članica EU, imajući u vidu da zakonska rešenja koja su pred nama omogućavaju da se modernizujemo i uhvatimo korak sa razvijenim zemljama, u danu za glasanje podržaću predloge zakona. Hvala.

PREDSEDNIK: Aleksandra Majkić je sad na redu.

Izvolite.

ALEKSANDRA MAJKIĆ: Poštovana predsednice, predsedništvo, poštovane narodne poslanice i poslanici, poštovani ministri i predstavnici ministarstava, pred nama su danas četiri zakona. Iako su iz dva različita ministarstva, možemo reći da imaju iste ciljeve, a to su modernizacija i efikasniji rad organa javne uprave, lakši pristup uslugama organa javne uprave, smanjenje troškova poslovanja organa javne uprave, a takođe i privrednog sektora i građana koji su povezani sa organima javne uprave, i efikasniji i ljubazniji i bolje upućeni službenici.

Ono što je moralo da prethodi donošenju ovih zakona, što možemo da kažemo da je bilo veoma hrabro da se uradi, to je donošenje zakona o maksimalnom broju zaposlenih u javnom sektoru, pa tako možemo reći da je za 37.900 manje i zaposleno u javnoj upravi od kraja 2013. godine, a uključujući i javna preduzeća to je 80.000 ljudi.

Iako možemo reći da je to na neki način bilo teško, jer, opet, radi se o životima ljudi, moramo reći da je to bilo nužno, zbog toga da bi uprava bila danas efikasna i prilagođena potrebama građana.

Svakako je donelo uštede u budžetu Republike Srbije, pa tako možemo da kažemo da je u 2016. godini uštedeno 43 miliona evra, a od maja 2013. godine preko sto miliona evra.

Ono što će olakšati implementaciju i ovih zakona koji su danas ispred nas i uopšte zakona koji se odnose na reformu javne uprave je to da je iz sredstava budžeta EU obezbeđeno 80 miliona evra, koji će za period od 2016. do 2018. godine biti utrošeni na reformu državne uprave, i to sve zahvaljujući prezentovanim rezultatima sveobuhvatne reforme koja se desila u prethodnih nekoliko godina u organima državne uprave.

Ono što je bitno i što je novo što se uređuje ovim zakonima je, pre svega, osnivanje Nacionalne akademije, zatim prvi put se uvodi obrazovanje državnih službenika na svim nivoima, kako na državnom tako i na lokalnom nivou, uvode se obuke za sve one koji su zaposleni u državnoj upravi, pa tako i za rukovodioce.

Ovde svi manje-više dolazimo iz lokalnih samouprava, znamo otprilike kakvo je stanje u lokalnim samoupravama i možemo reći da dosta mladih kadrova koji se zapošljavaju u državnoj upravi nemaju od koga mnogo toga da nauče, tako da je i obrazovanje onih koji rukovode u državnoj upravi značajno kako za njih same tako i za one koji od njih uče.

Ovim zakonima se uvodi i obrazovanje, tj. obuke kako za tehničke veštine, tj. za administrativne procedure, poznavanje rada uprave, takođe i takozvane meke veštine, koje su veoma bitne za rad u svim organima pa tako i organima državne uprave, kao što su komunikacija, lidersko upravljanje projektima.

Prvi put je ovim zakonima regulisano elektronsko čuvanje, elektronska dostava i elektronski pečat.

Sve ove reforme neće ići lako, pre svega zbog toga što treba usaglasiti mnoštvo i podzakonskih akata i drugih zakona sa ovim zakonima koje treba da izglasamo u narednih par dana, a takođe i zbog ljudskog faktora.

Mi smo u Kikindi krajem 2013. godine uveli elektronsku skupštinu, tj. da se materijal dostavlja elektronski, elektronsko gradsko veće, i možemo reći da je u početku bilo malih problema, pre svega zbog ljudskog faktora i onih ljudi koji su u gradskoj upravi, u sekretarijatu radili 20-30 godina i kojima je bio problem da sad elektronski dostavljaju materijal. Međutim, možemo reći da je to, pre svega, uštedelo vreme, zbog toga što je mnogo brže poslati mejl nego onaj koji ide od čoveka do čoveka da dostavlja taj materijal, a takođe je došlo i do uštede u budžetu Kikinde.

Isto jedan od primera je i Agencija za borbu protiv korupcije, o kojoj smo prethodnih dana vodili neke polemike. Naime, ukoliko hoćete da prijavite imovinu Agenciji za borbu protiv korupcije, prvo treba da popunite mejl u kojem dajete i svoje lične podatke, između ostalog i lični matični broj, nakon toga, kada pošaljete imejlom, dobijate bar-kod, treba da potpišete taj dokument i da ga pošaljete Agenciji za borbu protiv korupcije ili da ga lično odnesete. Čemu? Ukoliko je on već poslat mejlom, ne vidim razlog zbog čega bi trebalo da se dostavi lično ili šalje poštom, tako da verujem da će i ovaj nedostatak biti usaglašena sa novim zakonom koji treba da usvojimo u narednih par dana.

Ono što je osnovno, bez obzira na neke kritike koje su upućivane prethodnih dana na ovaj zakon, jeste da li su građani zadovoljni radom organa javne uprave. Mislim da nisu, i zbog toga je veoma bitno da uprava i službenici moraju da hvataju korak sa tokovima, da odgovaraju na zahtev privatnog sektora i građana.

Ova reforma je nužna. Reforme rade i mnogo razvijenije zemlje, pa tako moramo i mi u Srbiji, tako da puna podrška donošenju ovim zakonima. Zahvaljujem.

PREDSEDNIK: Reč ima narodni poslanik Ivan Kostić.

IVAN KOSTIĆ: Predsedavajuća, vi već dvadesetak minuta kršite član 108, gde piše da se o redu na sednici Narodne skupštine stara predsednik Skupštine.

Nema smisla u ovakvim uslovima održavati sednicu. Prilaze vam kojekakvi ljudi, nešto vam sufliraju, sugeriraju...

PREDSEDNIK: Imate opomenu. „Kojekakvi ljudi“ su poslanici. Hvala vam.

IVAN KOSTIĆ: Nemaju pravo. Gde piše da oni imaju pravo da vam prilaze i da vas savetuju?

Ovde više nema smisla održavati... Najbolje je da raspustite Skupštinu, jer više nema smisla u ovakvom sazivu raditi.

(Predsednik: Svašta!)

Otkud pravo običnim narodnim poslanicima da vam prilaze?

PREDSEDNIK: Poslaniče, ne mogu...

(Marija Janjušević: I ja sam poslanik, i ja imam prava.)

IVAN KOSTIĆ: Pustite me da kažem, predsedavajuća.

PREDSEDNIK: Ne mogu, ne da vaša poslanica.

IVAN KOSTIĆ: Nema smisla.

(Marija Janjušević: Prekinite sednicu.)

Otkud njima pravo da vam prilaze, da vam donose mobilne telefone? Šta je ovo? Pa ljudi se smeju šta radite. Cela zemlja se smeje.

PREDSEDNIK: Smeje se vama, poslaniče. Vi pravite danima cirkus.

IVAN KOSTIĆ: Zaveli ste diktaturu. Ne može niko ništa da kaže u ovoj skupštini.

(Marija Janjušević: I ja imam svoja prava.)

PREDSIEDNIK: Pa vidite li šta radi?

IVAN KOSTIĆ: Pa i treba da vam radi kad se tako ponašate.

PREDSIEDNIK: Nemojte da radite ovo, poslanici. Pa što radite to? Pa ona je žena. Što radite to? Zašto je nagovarate na ovakve stvari?

IVAN KOSTIĆ: Bošku Obradoviću ste dali dve opomene, Srđanu juče tri.

PREDSIEDNIK: Da unosi kamenje, da pravi haos ovde? Žena se tresse ovde kad god priđe. Čupa mikrofon. Pa nije to moj mikrofon.

IVAN KOSTIĆ: Tresu se ljudi šta vi radite već godinu dana, predsedavajuća.

PREDSIEDNIK: Poslaniče, hvala vam. Ako se vama ne radi...

IVAN KOSTIĆ: Ne, nema smisla. Raspustite Skupštinu...

PREDSIEDNIK: Zloupotreba povrede Poslovnika da biste vi ovde pričali šta god hoćete.

Ja sam krajnje tolerantna.

(Marija Janjušević: Prema meni ste neverovatno netolerantni.)

Evo, poslanica Marija Janjušević ima ovde neki stendap-šou, ne znam ni ja šta ima.

Tu smo da radimo. Vama ako se ne radi i ako Poslanička grupa Dveri želi da...

(Marija Janjušević: Vi ne dajete opoziciji da kaže šta ima.)

Vi niste opozicija, niste ništa trenutno.

(Marija Janjušević: Ja nisam ništa? Hvala, predsedavajuća, što ste mi rekli da nisam ništa. Ne morate da se izvinjavate. I to ćemo da ubeležimo)

Dobro. Da li je gotov sada ovaj deo?

(Marija Janjušević: Nadam se da će Ženska parlamentarna mreža da osudi ovakav seksizam u sali.)

Dobro, stali smo kod poslanice Milanke Jevtović Vukojičić.

Izvolite, poslanice.

MILANKA JEVTIĆ VUKOJIČIĆ: Uvažena predsednice Narodne skupštine, uvaženi ministre sa saradnicima, uvažene kolege narodni poslanici i poslanice, pred nama se nalaze vrlo značajni zakoni. To su četiri zakona koja u stvari predstavljaju strateško opredeljenje i opredeljenje prethodne Vlade Republike Srbije, čiji je premijer bio Aleksandar Vučić, za dalju racionalizaciju, za dalju efikasniju javnu upravu, kao i za dalje poboljšanje kvaliteta pristupnosti tih usluga od strane građana i od strane privrede.

Najpre moram da istaknem da je znanje najveća vrednost 21. veka. Naravno da pri završetku našeg školovanja mnoga od tih znanja koja dobijamo već bivaju prevaziđena i to je razlog zašto je neophodno da stalno radimo na unapređenju naših znanja, naših veština, naših kompetencija, i to tokom čitavog života.

Jedan od zakona koji upravo implicira stalno usavršavanje i stalno unapređenje znanja i veština jeste i zakon o izmenama i dopunama Zakona o državnim službenicima, koji je u uzročno-posledičnoj vezi sa drugim zakonom, a tiče se zakona o Nacionalnoj akademiji za javnu upravu.

Naime, želim da istaknem da radi efikasnosti, radi ekonomičnosti, radi uštede vremena građana ali i uštede u novcu privrede, javna uprava treba da bude efikasna i da bude pravi i istinski servis građana.

Ono što želim da istaknem je to kontinuirano obrazovanje, odnosno kontinuirano sticanje dodatnih znanja i veština državnih službenika, što posebno ima značaja s aspekta jednake pristupnosti u upravnim stvarima građana bez obzira iz kog grada, iz koje opštine i kom državnom organu se obrate. Ta jednakost u postupanju po istim pravnim stvarima naravno da se postiže kroz sticanje dodatnih znanja i obuka državnih službenika, koja se tiču pitanja i upravnog postupka, i izrade upravnog akta, i dodatnih znanja i veština koja se odnose na sprečavanje korupcije i finansijsko upravljanje, kao i, naravno, pitanja koja se tiču poštovanja ljudskih prava.

Ono što posebno želim da naglasim to je da je ovim zakonom predviđena i obuka za rukovodioce. Zašto je to značajno? Vrlo je značajno radi adekvatnog rukovođenja i upravljanja kompletnim radnim procesom ali i radi unapređenja kvaliteta rada svakog državnog organa, jer će na taj način građanima na efikasan i kvalitetan način biti dostupni državni organi, odnosno na efikasniji način biće zadovoljena njihova prava.

Takođe želim da istaknem da je Ministarstvo državne uprave i lokalne samouprave, prema istraživanju iz 2016. godine, pokazalo najveći indeks otvorenosti među zemljama Zapadnog Balkana, a to je u stvari koliko je to ministarstvo otvoreno prema građanima i društvu uopšte.

Naravno da bih htela da naglasim da je, analizirajući indeks pristupačnosti – taj odnos otvorenosti odnosi se na otvorenost prema građanima i na njihovo uključivanje u javne rasprave, u okrugle stolove, prilikom donošenja zakonskih propisa – taj skor gotovo stoprocentni. Kada je u pitanju kriterijum integriteta, skor je, a tiče se sprečavanja korupcije, tiče se daljeg vrednovanja etičkog kodeksa službenika, takođe na zavidnom nivou, skoro 100%.

Takođe bih htela nešto da kažem o otvorenim podacima, a to su ovi podaci koji se koriste u elektronskom obliku. To su, u stvari, podaci koji su pogodni za računarsku obradu i za razmenu putem interneta. O otvorenim

podacima u savremenim zemljama sveta se govori kao o novoj nafti, jer oni su upravo pokretač i inicijator mnogih društvenih promena, odnosno podizanja i standarda građana ali i podizanja kapaciteta celokupne države.

U danu za glasanje Srpska napredna stranka podržaće sve predložene zakone.

PREDSEDNIK: Reč ima narodni poslanik Olivera Pešić.

Izvolite.

OLIVERA PEŠIĆ: Poštovana predsednice, uvaženi ministre sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, govoriću o Predlogu zakona o Nacionalnoj akademiji za javnu upravu, čija je osnova osnivanje Nacionalne akademije kao centralne institucije za stručno usavršavanje zaposlenih u javnoj upravi.

Dosada u Republici Srbiji nije postojao sistemski pristup rešavanju pitanja stručnog usavršavanja zaposlenih u javnoj upravi. Nadležnost u oblasti stručnog usavršavanja državnih službenika u donošenju i sprovođenju programa stručnog usavršavanja ostvarivalo je više organa i organizacija kao i službi Vlade, te je stoga bilo neophodno da se obezbedi jedan sveobuhvatan sistem stručnog usavršavanja zaposlenih u javnoj upravi, što se upravo postiže ovim predlogom zakona.

Činjenica je da zaposleni u javnoj upravi ne ostvaruju isti nivo stručnog usavršavanja, što za posledicu ima nedovoljan stepen znanja i sposobnosti zaposlenih u javnoj upravi, a samim tim i nedovoljno efikasnu administraciju. Osnivanjem organa u sistemu državne uprave koji će omogućiti jednako pravo svima na stručno usavršavanje ali i usavršavanje organa i organizacija javne uprave ostvariće se opšti cilj reforme javne uprave, koji podrazumeva visok kvalitet usluga građanima i privrednim subjektima.

Osnivanje Nacionalne akademije za javnu upravu definisano je Strategijom reforme javne uprave u Republici Srbiji, kao i Strategijom stručnog usavršavanja državnih službenika u Republici Srbiji, a po ugledu na druge zemlje koje imaju dobru praksu vezano za oblast stručnog usavršavanja. Skoro sve zemlje članice EU imaju jednu centralnu instituciju koja se bavi pitanjem stručnog usavršavanja zaposlenih i u većini zemalja ta centralna institucija ima karakter pravnog lica a nadzor nad njom vrši nadležno ministarstvo ili sama vlada.

Ovim predlogom zakona predviđeno je da se Nacionalna akademija osniva kao posebna institucija koja ima svojstvo pravnog lica, što će joj obezbediti samostalnost, i javno priznatog organizatora aktivnosti neformalnog obrazovanja odraslih, a nadzor će vršiti nadležno ministarstvo, u ovom slučaju Ministarstvo za državnu upravu i lokalnu samoupravu.

Nacionalna akademija se organizuje tako da ima posebna stručna radna tela, Programski savet i stalne programske komisije, i o sastavu ovih stručnih tela smo čuli dovoljno u prethodnim izlaganjima. Ono što je važno je da su ova tela sastavljena od stručnjaka, koji će svojim znanjem i iskustvom pomoći u ostvarivanju ključnih ciljeva osnivanja Nacionalne akademije za javnu upravu.

S obzirom na to da svi zaposleni u javnoj upravi dobijaju jednake mogućnosti za stručno usavršavanje, ostvariće se visok stepen kompetencije zaposlenih i na taj način ćemo dobiti javnu upravu u službi građana i privrede, jer moderna javna uprava je zapravo servis građana, sposobna da privredi i građanima pruži potreban nivo usluga.

Jedinstvena je ocena svih zainteresovanih strana u pripremi ovog zakona, odnosno svih predstavnika organa čiji je delokrug rada povezan sa ovim zakonom, a pre svega mislim na državne organe a zatim i na nevladin sektor, Stalnu konferenciju gradova i opština, Nacionalnu alijansu za lokalni i ekonomski razvoj, kao i stručnu javnost ali i same zaposlene u javnoj upravi koji su učestvovali, da je bilo neophodno formirati centralnu instituciju za stručno usavršavanje zaposlenih u Srbiji.

Reforma državne uprave je bitan uslov za uspeh reformi svih ostalih segmenata društva i u neraskidivoj je vezi sa njima i zato vas pozivam da u danu za glasanje svi podržimo ovaj predlog zakona, kao i sve ostale zakone koji se danas nalaze na dnevnom redu. Hvala.

PREDSEDNIK: Hvala.

Reč ima narodna poslanica Studenka Kovačević.

STUDENKA KOVAČEVIĆ: Zahvaljujem.

Dame i gospodo narodni poslanici, danas je na dnevnom redu čitav set važnih predloga zakona, ali ja bih se fokusirala na Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o državnim službenicima.

S obzirom na važnost materije koju ovaj zakon uređuje, slobodno možemo reći da su u pitanju izmene zakona koje izazivaju veliku pažnju kako stručne javnosti tako i šireg auditorijuma, što je svakako razumljivo s obzirom na to da građani često imaju problema sa tromom i neefikasnom upravom i uslugama koje ona pruža.

Da bi se stvorila delotvorna i efikasna državna uprava u službi građana i privrede, pre svega se mora stvoriti upotpunjen i jasan pravni okvir kojim će se delovati na osnovni uzrok nekvalitetnog obavljanja poslova, a to je nizak nivo stručnosti u ovim savremenim uslovima.

Dakle, profesionalni razvoj državnih službenika i njihovo stručno usavršavanje imaju poseban značaj u rešavanju uočenih problema u funkcionisanju uprave. Zašto je to važno? Dakle, službenici moraju kontinuirano sticati kompetencije i veštine kako bi kvalitetno izvršavali svoje radne obaveze.

Primeru radi, svi smo mi imali priliku da se uverimo koliko se sporo odvija neki proces koji zahteva, recimo, rad na računaru a službenik na šalteru se ne snalazi u tome pa se redovi uvećavaju i tako nastaje haos.

Imajući u vidu da državnoslužbenički sistem Republike Srbije predstavlja relativno zatvoren sistem u kom je oslonac prvenstveno na kadrovima koji se nalaze u okviru tog sistema od samog početka svoje karijere, stručnim osposobljavanjem službenika, kako onih na nerukovodećim mestima tako i onih na rukovodećim pozicijama, ali i državnih organa, znatno se podiže nivo efikasnosti celokupnog sistema. Sasvim je jasno koliko će se poboljšati kvalitet usluga prema građanima kada svako na svom radnom mestu bude bio stručan u onome što radi.

Šta je još predviđeno ovim predlogom zakona? Predviđena je mogućnost da službenici mogu menjati radna mesta unutar organa ili službi, uz saglasnost rukovodioca. Osim što olakšava funkcionisanje službi, ovim rešenjem se postiže doslednije ostvarivanje načela jednake dostupnosti radnih mesta, a na taj način se doprinosi i razvoju profesionalizacije javne uprave.

Sve u svemu, jedan dobar zakon i molim kolege poslanike da u danu za glasanje podržimo ceo set zakona. Hvala.

PREDSEDNIK: Reč ima narodni poslanik Dragan Veljković.

Izvolite.

DRAGAN VELJKOVIĆ: Hvala, predsednice.

Poštovani ministri sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, najpre želim da izrazim zadovoljstvo kvalitetom materijala koji smo dobili i koji sadrži sve relevantne argumente i elemente koji čine predložene zakone afirmativnim i ja sam siguran da će isti biti usvojeni u danu za glasanje.

Ipak, želeo bih da se u svom daljem izlaganju osvrnem kratko na Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o državnim službenicima i Predlog zakona o Nacionalnoj akademiji za javnu upravu.

Osnovna snaga svakog društva su prevashodno ljudski resursi, odnosno ljudi od čijih sposobnosti, znanja i veština zavisi progres u svim oblastima društva. Opšte govoreći, bavljenje ljudskim resursima poslednjih decenija znatno je evaluiralo.

Na početku prošlog veka preovladavala je važnost tehnologije i apsolutna nezainteresovanost za ljudske potrebe i specifičnosti. Danas je nesumnjivo da se u svetlu novih organizacijskih i tehnoloških uslova promene ne mogu realizovati bez preciznog, sveobuhvatnog poznavanja ljudskih resursa. Čovek više nije marginalni organizacijski resurs, već značajno izvoriste nove vrednosti.

Polazeći od napred navedenog, reforma javne uprave je trajan proces i predstavlja, naročito u savremenim uslovima, bitan uslov za uspešno sprovođenje reformskih principa i ciljeva u svim sferama društva.

Opšti cilj reforme je dalje unapređenje javne uprave, koja će obezbediti visok kvalitet usluge građanima i privrednim subjektima, a od mnogobrojnih posebnih ciljeva ja bih izdvojio: uspostavljanje usklađenog javnobeležničkog sistema zasnovanog na zaslugama i unapređenje upravljanja ljudskim resursima, povećanje pravne sigurnosti i unapređenje poslovnog okruženja i kvaliteta pružanja javnih usluga i jačanje transparentnosti, etičnosti i odgovornosti u obavljanju poslova javne uprave.

Realizacija proklamovanih ciljeva izraženih u Strategiji javne uprave u Republici Srbiji nije moguća bez stručnog usavršavanja zaposlenih kao trajnog procesa putem stvaranja novog pravnog okvira kroz izmene i dopune propisa i donošenje novih. Upravo u tom pravcu idu predloženi zakoni, koji će prevashodno obezbediti podizanje nivoa znanja i veština za obavljanje poslova u državnim organima.

Predlog zakona predstavlja unapređenje sistema stručnog usavršavanja državnih službenika i akcionim planom za njeno sprovođenje. Na osnovu dosadašnje primene postojećih zakonskih propisa i identifikovanih problema, predloženi zakoni treba da reše sledeće probleme.

Kroz formiranje Nacionalne akademije za javnu upravu dobija se centralna institucija stručnog usavršavanja u javnoj upravi Republike Srbije sa preciziranjem obima i vrste ovlašćenja u poslovima stručnog usavršavanja državnih službenika. Takođe, predlogom zakona programi stručnog usavršavanja se sistematizuju kroz više oblika.

Isto tako, postojeći pravni okvir gotovo da ne uređuje pitanje kriterijuma, merila i načina utvrđivanja potreba za stručnim usavršavanjem, što se prevazilazi novim predlozima zakona.

Limitirajuće odredbe postojećeg zakona odnose se i na to ko realizuje stručno usavršavanje državnih službenika. Ovaj predlog zakona otklanja te barijere i precizira ko može biti predavač, odnosno sprovodilac obuke, uslove selekcije i akreditacije, nadležnosti za sprovođenje postupka selekcije, naknade za njihov rad i način upisa i vođenja stalne liste predavača.

Važećim zakonom nije uređeno pitanje verifikacije programa stručnog usavršavanja, pa je stoga izmenama i dopunama odredbe člana 97k predviđeno da se za sve programe stručnog usavršavanja koji su akreditovani kod Nacionalne akademije izdaje uverenje korisniku programa, a ako se po završenom programu vrši i provera znanja, onda se izdaje uverenje o ostvarenom uspehu.

Na kraju, ovim predlogom vrši se usklađivanje sa odredbama Zakona o zaposlenima u autonomnim pokrajinama i jedinicama lokalne samouprave u

pogledu načina popunjavanja radnih mesta u državnim organima putem premeštanja.

Predloženim izmenama i dopunama Zakona o državnim službenicima postiže se opšti cilj, koji se odnosi na obezbeđenje celovitosti, sveobuhvatnosti i održivosti znanja i veština državnih službenika, i više posebnih ciljeva, koji se odnose na unapređenje prava na stručno usavršavanje, unapređenje kvaliteta i delotvornosti stručnog usavršavanja, unapređenje efikasnosti procesa stručnog usavršavanja.

U očekivanju da će se realizovati svi ovi ciljevi, ja ću u danu za glasanje podržati predložene zakone. Hvala.

PREDSEDNIK: Reč ima narodni poslanik Stanija Kompirović.

STANIJA KOMPIROVIĆ: Poštovana predsedavajuća, uvaženi ministre sa svojim saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, danas se pred nama nalazi Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o državnim službenicima i Predlog zakona o Nacionalnoj akademiji za javnu upravu. Ciljevi kojima težimo kao savremeno društvo i reforme koje prate naše društvo podrazumevaju promene i dopune postojećih zakona i donošenje novih i značajnih zakona koji će doprineti bržem i efikasnijem rešavanju postojećih problema i teškoćama na koje nailazimo.

Ključni princip da ukupno unapređenje državne uprave jeste njena profesionalizacija, pri čemu se podiže nivo stručnosti i sposobnosti državnih službenika, od naročitog je uticaja na uspešno i kvalitetno obavljanje poslova, promenu načina rada i organizaciju kulture u savremenim uslovima. U tom smislu, organizovani i kontinuirani profesionalni razvoj državnih službenika i zaposlenih u javnoj upravi zasniva se na realnim potrebama i mogućnostima i ima poseban značaj.

Sistem stručnog usavršavanja, pored planiranog izbora kadrova, ocenjivanja, nagrađivanja i napredovanja, jedan je od ključnih elemenata i bitno doprinosi ubrzanom procesu evropskih integracija i ispunjenju kriterijuma za uspostavljanje modernog i profesionalnog sistema državne uprave.

Imajući u vidu obavezu organa državne uprave da međusobno saraduju o zajedničkim pitanjima, jedni drugima daju obaveštenja koja su im potrebna za rad. Zato bi Nacionalna akademija trebalo da obezbedi i ostvari saradnju sa svim strukturama javne uprave, da na ekonomičniji način ostvari svoja prava i obaveze stručnog usavršavanja.

Primena zakona ima pozitivan uticaj na građane i privredu i s obzirom na to proces stručnog usavršavanja treba da doprinosi kvalitetnijem i efikasnijem pružanju usluga, ekonomiji, stabilnosti i povećanju životnog standarda.

Iako neki poslanici, nažalost, ovde misle da se stručno usavršavaju i donose kamen u Skupštinu, i to kamen koji dolazi sa Kosova i Metohije, mogu

reći da Srbi na KiM znaju da je Srbija tamo institucionalno prisutna kroz sistem obrazovanja, zdravstva, lokalne samouprave, kulturne institucije, i ovi zakoni važe i na tim prostorima, i građani Srbije odlično znaju da se usavršavaju i drugim metodama i principima i da poštuju svog predsednika i Vladu i svoju državu i znaju da donesu odluke i kome da ukazuju svoje poverenje.

U danu za glasanje podržaću zakone. Hvala.

PREDSEDNIK: Reč ima narodna poslanica Ivana Nikolić.

IVANA NIKOLIĆ: Zahvaljujem.

Uvaženi ministri, uvaženi predstavnici ministarstava, dame i gospodo narodni poslanici, pred nama je danas set dobrih predloga zakona, a ja ću posebnu pažnju posvetiti predlogu zakona koji na jedan sistematski način uređuje nekoliko veoma važnih oblasti sveprisutnih u današnjem društvu, a to je Predlog zakona o elektronskom dokumentu, elektronskoj identifikaciji i uslugama od poverenja u elektronskom poslovanju.

Ovakav predlog zakona je zaista jedan organizovan i sveobuhvatan pristup novonastalim situacijama u jednom društvu, a sve u cilju otklanjanja nedostataka koji su uočeni primenom donetih zakona.

Naravno, ovde moram odmah da kažem, s obzirom na to kako se dešavaju promene u načinu rada primenom savremenih tehnologija, neophodno je da zakon bude fleksibilan kako bi se išlo ukorak sa izazovima koje nameće savremeno društvo.

Sigurna sam da je za Srbiju elektronsko poslovanje razvojna šansa. Namera je, naravno, da pratimo razvijene sisteme, da koristimo iskustva razvijenih evropskih zemalja sa dobrim sistemima poslovanja koji za cilj imaju da se omogući brže i efikasnije poslovanje, da se smanje troškovi poslovanja, da se omogući bolja usluga građanima i da postoji sigurno i jeftino čuvanje dokumenata.

Digitalizacijom dokumenata postiže se veća pristupačnost dokumentima, obezbeđuje se lakše pretraživanje, korišćenje i publikovanje dokumenata, kao i pristup informacijama od javnog značaja.

Dodala bih da je odličan primer kako digitalizacija utiče na razvoj zemlje Estonija. Imala sam priliku da nedavno boravim u toj zemlji, u zemlji digitalizacije, koja beleži pozitivne rezultate i benefite od primene savremenih tehnologija u poslovanju. Na primer, građanin sa svojom ličnom kartom ne samo da poseduje na njoj lične podatke, već može da koristi i da plaća javni prevoz putem te kartice, da se tu nalazi zdravstveni karton, da postoji uvid u ocene dece u školi. Samim tim smanjuje se broj odlazaka u razne institucije, smanjuje se nepotrebno korišćenje papira, samim tim troškovi, i štedi se vreme.

Želim da istaknem da se ovakvim predlozima zakona koji su danas na dnevnom redu postiže kontinuitet rada prethodne Vlade, a u ovim oblastima

akcenat je naročito na sveobuhvatnoj reformi javne uprave. Ipak, korišćenje elektronskih usluga u Srbiji i dalje nije na zadovoljavajućem nivou, iako se beleži rast. Srbija je krenula u pravcu rešavanja tih problema sa nekoliko svojih poteza, kao što su, između ostalih, i donošenje ovih zakona, uvrštavanje elektronskog poslovanja u Nacionalnu strategiju o razvoju informacionog društva, kao i projekat e-uprava.

Istakla bih, takođe, da su predlozi zakona koji su na dnevnom redu a iz domena Ministarstva državne uprave i lokalne samouprave neophodni da bi zakon o kome sam govorila bio primenljiv. Smatram da je jako važno da se uspostavi permanentan, održiv sistem sigurnog i stručnog usavršavanja državnih službenika i stalno poboljšavanje njihovih veština i znanja.

Na samom kraju želim da kažem da ću, u cilju otklanjanja uočenih nedostataka i u cilju beleženja što boljih rezultata, u danu za glasanje svakako podržati predložene zakone. Hvala.

PREDSEDNIK: Olivera Ognjanović ima reč.

OLIVERA OGNJANOVIĆ: Poštovani ministri sa saradnicima, dame i gospodo poslanici, dolazim sa opštine Grocka, gde je u poslednjih par godina, uz velike napore opštinskog rukovodstva, otvoreno novo opštinsko odeljenje za severni deo opštine i nekoliko poštanskih poslovnica kako bi se građanima omogućilo da brže i lakše dođu do potrebnih dokumenata.

Zato ću danas govoriti o izmeni Zakona o informacionoj bezbednosti i o Predlogu zakona o elektronskom dokumentu, elektronskoj identifikaciji i uslugama od poverenja u elektronskom poslovanju.

Činjenica je da su ova dva zakona usko povezana, odnosno nadovezuju se jedan na drugi, zato što je suština svega da se kroz reformu elektronskog poslovanja obezbede najviši nivoi zaštite podataka i informacionih sistema. Kako bismo unapredili otkrivanje visokotehnološkog kriminala, a u skladu sa međunarodnim standardima i propisima u oblasti informacione bezbednosti, osim obuke državnih službenika i zaposlenih u državnoj upravi, ovim zakonom se obezbeđuje i niz mera zaštite, a takođe i odgovornosti pravnih lica prilikom upravljanja i korišćenja informaciono-komunikacionih sistema.

Ono što je, naravno, cilj jeste da se, osim povećanja zaštite bezbednosti u ovim sistemima, postigne paralelno povećanje svesti građana i institucija o opasnostima u ovim oblastima. Takođe, svedoci smo da se sve države sveta, pa tako i Srbija, suočavaju sa ovom vrstom problema, što znači da se borimo sa jednom vrstom globalnog problema, dakle znači da bezbednost informacionih sistema i preuzimanje standarda koji su već postojeći jesu, u stvari, jedini način da se smanje rizici od falsifikovanja i zloupotrebe u ovoj oblasti.

Postavlja se pitanje šta će nam doneti novine u elektronskom poslovanju. Građani već danas osećaju velike promene u mogućnosti da se izvadi neki

dokument, a sada ćemo imati javne usluge od još boljeg kvaliteta, koje će dodatno pojednostaviti komunikaciju između državne uprave, privrede i građana. Doneće nam jeftiniji i lakši pristup uslugama javne uprave, doneće nam rast IKT sektora kao jednog od sektora koji beleži najveći rast, najbrži, i koji čini preko 10% ukupnog BDP-a.

Apsolutno je neophodno da elektronske akte prihvatimo kao pravno verodostojne i obavezujuće. Srbija kroz ovaj proces digitalizacije i dalje modernizacije sada omogućava građanima i pravnim licima da bez ijednog papira završavaju složene birokratske procedure.

Zakonom o elektronskom poslovanju uvodimo kvalifikovani elektronski potpis koji će jednim jednostavnim postupkom zameniti komplikovanu proceduru dosadašnjeg elektronskog potpisa, uvodimo elektronski dokument koji je izjednačen sa papirnim dokumentom. Uvodimo elektronski potpis, koji je izuzetno značajan za pravna lica. Uvodimo elektronsku dostavu i elektronsko čuvanje dokumenata, koje je vrlo bitno zbog uštede velikih troškova arhiviranja, odnosno čuvanja dokumenata.

Rezultat ovih novina će građanima doneti mnogo uštede u vremenu i oslobađanje od stresa, šetnje od šaltera do šaltera, prikupljanja dokumenata, silne papirologije, plaćanje računa polako će otići u istoriju. Zahvaljujući izmenama propisa privredni subjekti ostvariće ozbiljne finansijske uštede, ne samo zbog nabavke dokumenata već i zbog štampanja dokumenata.

Kao zaključak bih navela da se iz ovih predloga zakona može videti jedan ozbiljan i predan rad naše Vlade koji omogućuje da Srbija ide dalje razvojnim putem u susret evropskim i svetskim trendovima u oblasti informacione bezbednosti i elektronskog poslovanja. Zato vam upućujem pohvale i u danu za glasanje podržaću sve predložene zakone. Hvala.

PREDSEDNIK: Reč ima Jelena Žarić Kovačević.

JELENA ŽARIĆ KOVAČEVIĆ: Zahvaljujem, poštovana predsedavajuća.

Poštovani ministri sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, meni je veliko zadovoljstvo što čujem da se dosta poslanika danas koncentrisalo na Predlog zakona o Nacionalnoj akademiji za javnu upravu. I ja ću o tome nešto reći. Trudiću se da ne ponavljam i da bude kratko.

Pre svega, rekla bih da ću govoriti o ovom predlogu zakona ne samo iz razloga što bih uvek struku stavila na prvo mesto, već iz razloga što će se primenom odredaba ovog zakona primat dati stručnosti i profesionalizmu i što će, na kraju, efikasniji rad državnih službenika biti samo na dobrobit građana.

Pravni okvir koji uređuje ovu materiju je raznovrstan, što je upravo posledica jednog opšteg nesistemskog pristupa uopšte problemu stručnog usavršavanja zaposlenih u javnoj upravi.

Mi sada imamo više različitih državnih organa i više službi Vlade u oblasti stručnog usavršavanja javnih službenika. Takođe, zaposleni ne ostvaruju isti obim stručnog usavršavanja, što isto dovodi do razmimoilaženja u znanju i u stečenim veštinama zaposlenih u državnoj upravi, ali na kraju krajeva stvaraju se i troškovi za državu koji su sve veći, tako da se troškovi onda nalaze u nesrazmeri sa efektima usavršavanja.

Danas trendovi stručnog usavršavanja u javnoj upravi podrazumevaju proces unapređenja postojećih znanja, sticanja novih znanja i veština, a sve da bi se obezbedila zakonitost, kompetentnost u radu i celishodnost u obavljanju poslova u javnoj upravi.

Podsetila bih na jedan paradoks, a to je da je ovaj problem rešen tek za vreme vlade Aleksandra Vučića i sada za vreme ove vlade Ane Brnabić. Toliko se ranije govorilo o tome da se treba uraditi modernizacija javne uprave u tom smislu. Još prilikom donošenja Ustava 2006. godine građanima, privrednicima i međunarodnim partnerima obećano je da će Srbija biti moderna evropska zemlja u kojoj vlada pravo. Da se to tada desilo, mi sada o tome ne bismo imali prilike da razgovaramo. Takođe, ni do 2012. godine nije urađeno ništa, odnosno urađeno je samo ono što je bilo u suprotnosti sa obećanjima koja su data građanima i sa onim što je građanima zaista bilo potrebno.

Danas se Srbija u oblasti stručnog usavršavanja zaposlenih približila zemljama koje su se dokraja razvile. Kao primere dobre prakse ja bih uzela Francusku i Mađarsku. Mađarsku iz razloga što su ove institucije postale deo vojne i policijske akademije.

Na kraju bih samo rekla da se od ovog zakona dosta očekuje. Pre svega, imaće pozitivan uticaj na sve korisnike usluga Nacionalne akademije, zaposlene u državnim organima, u jedinicama lokalne samouprave, u preduzećima, ustanovama kojima su poverena javna ovlašćenja. Takođe, pozitivno će uticati na visokoškolske ustanove, naučnoistraživačke organizacije, a o velikom i pozitivnom uticaju zakona koji će se odnositi na građane i privrede mislim da je u ovom trenutku suviše i govoriti.

Zbog svega navedenog ja bih pozvala kolegice i kolege narodne poslanike da podrže ove zakone u danu za glasanje. Hvala.

PREDSEDNIK: Zahvaljujem.

Na listama poslaničkih grupa više nema prijavljenih za reč.

Da li...?

(Marija Janjušević: Ima prijavljenih. Pustite Dveri da govore.)

Možete li još dugo da držite?

(Marija Janjušević: Da, mogu.)

Dobro. Nastavite.

(Marija Janjušević: Dok god je potrebno da počnete da poštujuete pravo.)

Hajde, nemojte se dernjati, pustite me da radim.

Da li žele reč predsednici, odnosno ovlašćeni...?

Nemojte vi. Niste još naučili, ne možete vi to. Ne radim to ni ja, ni vi.

(Marija Janjušević: Ne radite. Naravno da ne radite ono što treba.

Poštujte Poslovnik, jedino vas to molim.)

Malo je dosadno, ponavlja se.

(Marija Janjušević: Nemate jednake aršine.)

Pustite da radimo dalje.

Ima li još nekog ko nije iskoristio svoje pravo iz člana 96. Poslovnika?

(Marija Janjušević: Juče ste izbacili ljude zbog mnogo gorih stvari.)

Nemojte se dernjati.

(Marija Janjušević: Uopšte ne vičem, koristim svoje pravo. Sada svi poslanici imaju pravo da se ovako ponašaju a da ih ne izbacite. Da li ste toga svesni?)

Svesna sam.

(Marija Janjušević: U redu.)

Pa da, čim sam vas pustila.

(narodni poslanici u sali glasno negoduju.)

Goran Ćirić.

Izvolite.

(Marija Janjušević: Gledam i kako se pripremate da me isprljate, da me oljagate, slušam vas sve, kako me vređate, dobacujete. Na sve sam spremna, samo da vas čujem.)

Sve mi je jasno.

Reč ima Goran Ćirić.

(Marija Janjušević: Sve laži i klevete koje ste spremili čekam. To je vaš način odbrane kada neko brani istinu kao što je ja branim. Poštujte Poslovnik.)

Izvinjavam se poslaniku Goranu Ćiriću, koji želi da govori.

Izvolite.

GORAN ĆIRIĆ: I na početku rasprave smo govorili o potrebi jačanja kapaciteta institucija, od lokalne samouprave preko javne uprave, a očigledno i jačanju kapaciteta Narodne skupštine Republike Srbije.

Očigledno je da ova atmosfera pokazuje da nismo baš bili uspešni u izgradnji kapaciteta Narodne skupštine. Najveću odgovornost snose predsednica Skupštine i vladajuća većina. Moramo i mi kao poslanici da pođemo od sopstvene odgovornosti. Mislim da je važno da uradimo nešto da bismo mogli da govorimo o zakonima.

Kada smo već razgovarali na temu formiranja Nacionalne akademije u pokušaju da standardizuje neka rešenja iz prakse u lokalnim samoupravama, govorio sam i mislim da je važno da ministar za državnu upravu i lokalnu

samoupravu to čuje, a to je pre svega, gospodine ministre, potreba da se napravi prethodna selekcija u svim lokalnim samoupravama, u javnoj upravi, na način da se otkriju svi ljudi sa lažnim diplomama, da se spreči prijem ljudi sa lažnim diplomama, sa lažnim doktoratima, i to će biti prvi doprinos onome o čemu je govorila i Agencija za borbu protiv korupcije, a to je pre svega posao Nacionalne akademije da se radi na obuci, etici i integritetu ljudi koji rade u javnoj upravi.

Dakle, ljudi su ključni resurs svakog sistema, svake države, a posebno ovih institucija i mislim da je to prvi korak.

Sledeći korak je nešto što je selekcija najuspešnijih studenata i onih koji mogu da doprinesu svojim kvalitetom tom radu. Tek onda ide ovaj korak o kome sada govorimo, a to je i dalje, mislim, dobra ideja, ali pre svega rad na praktičnim rešenjima, jer vrlo često imamo primer u praksi gde različite lokalne samouprave iste zakone primenjuju na potpuno drugačiji način, i to, naravno, nije dozvoljivo, pre svega zbog odgovornosti prema građanima koji žive u Srbiji.

Kada govorimo o zakonu o elektronskom dokumentu, zakonu o elektronskoj bezbednosti, koji treba da modernizuje i pruži i infrastrukturu, deo infrastrukture u modernizaciji naše države, mislim da je jedna od ključnih stvari upravo to pitanje bezbednosti. Tačno, dobijamo i, pre svega zahvaljujući tehnološkom razvoju najrazvijenijih zemalja, stavljamo u primenu nove servise kakav je i elektronski potpis, kakav je vremenski žig, imamo način skladištenja i mogućnost da sačuvamo elektronski dokument i jačamo poverenje ljudi u primenu elektronskog dokumenta, ali mislim da je vrlo važno pitanje, i neke od kolega su govorile o bezbednosti, da bismo imali pravu bezbednost, potrebno je imati obučene ljude, a sa smanjenjem plata IT inženjerima, ljudima koji rade u javnoj upravi i koji ne mogu da odole sigurno boljim ponudama privatnih kompanija, gde su višestruko veće plate, mi nećemo imati održiv sistem u državi niti ćemo moći da gradimo održiv sistem u kome ćemo imati visok nivo bezbednosti u IT sektoru.

Druga važna stvar je i stav DS koji sam ovde više puta ponavljao. To je pitanje infrastrukture, to je pitanje i servera, to je pitanje i telekomunikacione mreže i načina na koji će se kontrolisati i načina na koji će se upravljati telekomunikacionom mrežom.

Šta će se desiti sutra sa velikim brojem implementiranih rešenja državne uprave ako se ide ka privatizaciji telekomunikacione infrastrukture i kada tom telekomunikacionom infrastrukturom bude upravljala neka strana kompanija?

Mislim da je važno iskazati taj stav i da, ukoliko se ide u privatizaciju javnih sistema i sistema čiji je država vlasnik, treba razdvojiti infrastrukturu od operacija i treba insistirati upravo na tome da država ostane većinski vlasnik sa minimalno 51% vlasništva u infrastrukturi da bismo očuvali bezbednost u ovako važnom sektoru.

Dakle, to su naša razmišljanja i ja bih voleo da ova rasprava donese i reakcije ministara, posebno na ovim pitanjima i temama koje su poslanici pokrenuli. Hvala.

PREDSIEDNIK: Potrošili ste vreme grupe.

Povreda Poslovnika, Zoran Radojičić.

Izvolite.

ZORAN RADOJIČIĆ: Pozivam se na član 107. stav 2 – na sednici Narodne skupštine nije dozvoljeno neposredno obraćanje narodnog poslanika drugom narodnom poslaniku, korišćenje uvredljivih izraza, kao ni iznošenje činjenica i ocena koje se odnose na itd., itd. I član 112, a obrazloženju potom – ako predsednik Narodne skupštine redovnim merama ne može da održi red na sednici, odrediće pauzu dok se ne uspostavi red.

Maločas su se mojoj kolegici Mariji Janjušević na veoma ružan način obraćali pojedini poslanici dobacujući joj, vređajući je, psujući je. Ona ima pravo na svoj politički stav i ima pravo da ga obrazloži.

Molim vas, nemojte vređati. Ne možemo očekivati, dakle, ništa dobro od ovoga. Juče nam je oduzeto vreme od vremena naše poslaničke grupe kada smo postavljali pitanja.

Ako niste u stanju da vodite sednicu, povucite se, podnesite ostavku.

PREDSIEDNIK: Hvala.

Ako vi niste u stanju da budete poslanik, očekujem isto da vratite mandat građanima Srbije.

Da li se još neko javlja po članu 96. pre zaključenja, a da mu je preostalo vreme, da je šef poslaničke grupe, da je ovlašćeni itd.? Pošto vidim da ima i neznanja posle meseci i meseci rada.

Po tom osnovu i u vremenu koje mu je ostalo samo Marijan Rističević.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Zahvaljujem.

Dame i gospodo narodni poslanici, kao pravoslavac i kao vernik molim za razumevanje za moju kolegicu.

Moram da vam kažem da ću govoriti u ovim uslovima koji nisu sasvim normalni upravo iz razumevanja zato što žena dolazi iz mog grada.

Molim vas da joj vratite kamen za kupus.

Nemojte se smežati.

Ja se izvinjavam Bošku Obradoviću, mislili smo da je kamen njegov. Međutim, nije. Vi morate shvatiti da vernici pravoslavci, posebno žene, drže reč. Bez marame neće u crkvu, recimo. I ukoliko je ...

PREDSIEDNIK: Poslaniče, molim vas o tački dnevnog reda; pustite to.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Tačka dnevnog reda je.

PREDSIEDNIK: Vratite se...

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Molim razumevanje za javnog službenika iz Indije koji je svojevremeno učestvovao ...

(Marija Janjušević: Da li ćete dozvoliti da me prlja zato što...?)

... Kao anketar *USAID*-a. Molim da je razumete.

PREDSEDNIK: Poslaniče, ja se vama duboko izvinjavam. Moram ovog puta, posle ovoliko dugo vremena, da izreknem poslanici Mariji Janjušević, po članu 111, meru udaljenja sa sednice.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Molim za razumevanje.

PREDSEDNIK: Samo dalje od...

(Marija Janjušević: Udaljite me sa sednice. Evo, ne diram vas. Nemojte da slažete da sam vas pljunula, opsovala ili nešto drugo ...)

(Marijan Rističević: Pa žena pozajmila kamen za kupus...)

Dobro, smirite se. Pustite me da radim.

(Marija Janjušević: Potpuno sam mirna.)

Dobro. Držite sastanak poslaničke ...

(Marija Janjušević: Drugi dan zaredom prekidate sednicu.)

... A u vezi člana 109 ...

(Marija Janjušević: Dakle izvolite, udaljite me sa sednice.)

... I kako sam naišla na razumevanje poslanika kome je preostalo vreme, zaključujem zajednički načelni pretres o predlozima zakona ...

(Marija Janjušević: Predaja! Predaja! Predaja!)

Sramota, stvarno.

... Iz tačkaka 1, 2, 3. i 4. dnevnog reda.

(Marija Janjušević: I nasilje nad opozicijom.)

Poštovani poslanici, moraćete da razumete da je vrlo teško voditi sednicu kada imamo ovakve poslanike koji ...

(Marija Janjušević: Kada se poštuje Poslovnik, onda nije teško.)

Nastavićemo sa radom, samo da završim konsultacije sa ministrima kada možemo da nastavimo sa radom. Imamo mi još jednu tačku.

Imamo još jednu tačku dnevnog reda. Znači, u ponedeljak u 10.00 časova. Hvala vam puno i hvala na razumevanju za današnji rad.

(Sednica je prekinuta u 12.35 časova.)